Al gran maestro y gran amigo
D. José Echegaray
Angel Guimerá

Jesús de Nazareth

Jesús de Nazareth

TRAGEDIA

EN CINCH ACTES Y EN VERS

ORIGINAL DE

Ángel Guimerá

Estrenada en lo *Teatre Catalá,* instalat en lo de Novedats
la vetlla del 23 de Febrer de 1894.

BARCELONA
IMPREMPTA «LA RENAIXENSA», XUCLÁ, 13, BAIXOS
1894

A la memoria

de mon Pare

L' autor d' aquesta obra, fa públich son agrahiment al Sr. D. Salvador Mir, digne empressari del Teatro Catalá de Novetats, per son desprendiment al posarla ab tota explendidés en escena; al inspiradíssim mestre D. Enrich Morera, per la seva música admirable; als reputats pintors escenógrafos Srs. D. Francisco Soler y Rovirosa, D. Miquel Moragas y D. Maurici Vilumara, per son magnífich decorat; al molt inteligent dibuixant D. Lluís Labarta, director del vestuari; y á tots los notables artistas de la Companyía per l' acert é interés ab que han contribuhit á la brillant presentació de Jesús de Nazareth devant del públich de Barcelona.

REPARTIMENT

PERSONATGES	ACTORS
JESÚS.	D. Enrich Borrás.
LA SANTA VERGE. . .	D.ª Concepció Palá.
MARÍA DE MAGDALA. .	» Concepció Ferrer.
SALOMÉ.	» Elvira Morera.
MARTA.	» Adelina Sala.
MARÍA..	» Rosa Castillo.
THAMAR.	» Catarina Fontova
ERSA.	» Clotilde Pérez.
PERE.	D. Vicens Daroqui.
JOAN.	» Ernest Fernández.
JAUME..	» Jaume Romeu.
ANDREU.	» Joseph Asperó.
FELIP.	» Joseph Ferrán.
BARTOMEU.	» Joseph Gual.
TOMÁS.	» Enrich Montes.
MATEU.	» Antón Martínez.
JUDAS..	» Jaume Virgili.
LLÁTZER.	» Artur Parera.
PONS PILAT.	» Jaume Borrás.
CAIFÁS.	» Miquel Pigrau.
ANÁS.	» Antón Carnicero.
NICODEMUS.	» Enrich Guitart.
ROBOAM.	» Salvador Ortiz.
JONÁS..	» Conrat Colomer.
JACOB..	» Rembert Bonnin.
GALAT.	» Joseph Ferrándiz.
CEBEDEU..	» Jaume Borrás.

PERSONATGES		ACTORS
ABNÓN.	D.	LLEÓ ODENA.
BARRABÁS.	»	ARTUR PARERA.
MARCIUS.	»	REMBERT BONNIN.
MALCOS.	»	JAUME VIRGILI *(fill)*
GAULO.	»	JOSEPH MENDEZ.
NAIM.	nena	MERCÉ DAROQUI.
JARET.	»	CLOTILDE DOMUS.
AMOS.	»	DOLORS BERTRÁN.
NATAN.	nen	EDUART TORNATÓ.
HELI.	»	ALBERT TORNATÓ.

APÓSTOLS, SACERDOTS, SOLDATS, SAYONS, HOMES, DONAS, NENS, ETC.

DIRECTOR ARTÍSTICH: D. ENRICH BORRÁS

La musica que 'l mestre D. Enrich Morera ha escrit pera 'l JESÚS DE NAZARETH va distribuhida de la manera següent:

ACTE I. Preludi del acte, y final del mateix.

ACTE II. Preludi del acte; preludi del quadro tercer; marxa del enterrament de Llátzer, y desde que Jesús se presenta en escena fins que cau lo teló.

ACTE III. Preludi del acte; y en lo quadro tercer desde que Jesús diu: *De genolls á mos peus; volteu la soca, etc.*, fins que acaba l' acte.

ACTE IV. Preludi del acte; final del quadro segon y preludi del tercer, y acabament del acte.

ACTE V. Preludi del acte; marxa del Calvari; preludi y marxa del temple, y desde que Caifás diu: *Fills d' Israel, pregueu genolls en terra*, fins á la terminació de la obra. Los dos versos ab que aquesta acaba, 'ls canta un coro interior.

Acte primer.

Capharnáum. Rocas al fons, vejentse per sobre d' ellas la mar de Galilea. A la esquerra, en primer terme, un pou, y en segon terme la entrada d' un camí. A la dreta, en primer terme, 'l porxo d' una casa de pescadors, y en segon terme lo cap d' un carrer. Sota del porxo gerras, rotllos de corda, eynas de pescar, ganivets pera obrir los peixos, etc. Es en plé dia.

ESCENA PRIMERA

THAMAR, ERSA, CEBEDEU y tres donas més. Cebedeu sota 'l cobertís; Thamar y Ersa en primer terme á la banda del pou; mes cap al mitj y en segon terme las tres donas: tots trevallant en las xarxas de pescar, sentats á terra.

CEBEDEU

Per lo mes de Nissan, prou me 'n recordo,
fará set anys que tinch aquesta xarxa.

ERSA

Si, ja 's veu qu' es molt vella.

THAMAR, *á Ersa.*

Donchs la nostra
tindrá dos anys, oy filla?

CEBEDEU

Vella... vella!...
No tant com vos penseu: jo l' altre dia
hi vaig pescar... com dirho?... cuatre covas
ben curullats; y aixís eran los peixos. *Senyalant.*

ERSA, *á Thamar.*

Miréu, un altre esqueix: aquí.

THAMAR

Té, llígal:
aquest cordill es fort.

CEBEDEU

Ara no duran
las xarxas com duravan.

THAMAR

Oh, alashoras!...

CEBEDEU

Quín temps aquell, Thamar! No més tenían
per la vida una xarxa y una dona
los pobres pescadors de Galilea.
Tot envelleix y cau: venen los ayres
no pas del Sinahí, venen de Roma.

THAMAR

Encara en nostras platjas!... Vos anésseu
l' altra banda del mar.

ERSA

Sols á Magdala.

CEBEDEU

Be prou que ho sé!

THAMAR

Si no li cau assobre
lo foch de Jehová!...

CEBEDEU

Hi ha cops que crema
dintre del cor, y no 's veu pas ni espurna.

ERSA

Donchs lo foch ja ha caygut sobre Magdala.
Sabéu aquella dona tan hermosa...
que venía son cos?...

CEBEBEU

Sí, prou: María.
Deu fer dos anys qu' era mateix qu' un ángel:
si 'n parlava tothom de sa hermosura.

THAMAR

Donchs ara 'l vici l' ha tornat més lletja!

CEBEDEU

Oh, 'ls colors massa vius si 'l sol els toca
s' apagan aviat.

ERSA

Qui l' ha vist ara
diu qu' está que no es ella. Volta, crida
mateix que boja per camins y platjas.

THAMAR

Boja, boja... Hi ha cops que aixís ho semblan...
Que 'ns guardi Jehová d' esperitadas.

CEBEDEU

Bona terra pels diables lo cos d' ella.

ERSA

Diu que si, qu' ella crida á totas horas
que 'ls sent que la atormentan.

THAMAR

Son els diables:
ja 'n pots estar ben certa.

CEBEDEU

Que no vinga
per nostras platjas.

THAMAR

No fan goig!

CEBEDEU

Fan pena.
Segueixen trevallant en las xarxas.

ESCENA II

THAMAR, ERSA, CEBEDEU, tres donas més y SALOMÉ. Ve de la casa que hi ha darrera del porxo, ab una gerra al cap: atravessa la escena y va á treure aygua del pou.

ERSA

Oh, y... que 'm deixaréu beure!

SALOMÉ, *treyent aygua.*

Que no torna
la barca encara?

THAMAR

No 's veu pas: y 'm penso
que avuy será mal dia.

CEBEDEU

El vent m' agrada.

SALOMÉ

Qui son els qu' han sortit?

THAMAR

Y va 'l meu gendre,
son germá... y 'ls teus fills.

SALOMÉ

No: sols en Jaume.
En Joan es ab Jesús. *A Ersa.* Té, si vols beure.
De tots los seus deixeples sols va endúrsen
al meu Joan. L' estima més que als altres.

CEBEDEU

Salomé!... *Renyantla.*

ERSA, *ab pena.*

Mare, ja ho sentiu.

THAMAR, *carinyosa á Ersa.*

Bé, déixala!

SALOMÉ

Ey, Thamar, no vuy dir que al gendre vostre
no se l' estimi pas.

THAMAR

Jesús estima
á tots per un igual: prou que 'ns ho deya.

SALOMÉ

També ho deya á nosaltres: y altras cosas
que 'ns diu també.

CEBEDEU, *reptantla.*

Muller!...

SALOMÉ, *anantsen dintre ab l' aygua.*

(M' enfadaría!)

THAMAR

Jesús quan no s' aparta de las voras
d' aquesta mar, no vol que l' acompanyi
sino un deixeple sol.

CEBEDEU

Ja ho sé: mes ella...

THAMAR

Es mare: si, ja ho veig!

ERSA

Prou que algun dia
á tots se 'ls endurá cap á Judea.

Torna Salomé: sensa la gerra.

SALOMÉ

Ara fos!

CEBEDEU

Salomé, seu, que la vista
ja no 'm val. Altrament...

Salomé trevalla també en la xarxa.

SALOMÉ, *insistint.*

Altrament, Ersa,
m' han dit que al teu espós li diuhen ara
Pere en lloch de Simó.

ERSA

Si: l' altre dia
Jesús li va posar.

THAMAR

Y com lo gendre
sols vol lo que vol ell...

CEBEDEU, *á Salomé que va á replicar.*

Estigas, dona,
pe 'l filat!

SALOMÉ

Donchs, miréu: 'ls noms que portan
els meus fills á Jesús li deuhen plaure
perque no 'ls hi ha mudat. Igual que... al néixer
Joan y Jaume 'ls hi diu.

CEBEDEU, *per girar la conversa.*

Qui es aquell home
que ve d' allá?

THAMAR

Aquell?... Es... Judas.
Segueixen travallant indiferents.

CEBEDEU

Prou voldría
tenir la vostra vista.

THAMAR

Ca; per l' ayre
se 'l coneix: va sol sempre y 'l cap decanta
com si escoltés á algú que á cau d' orella
li anés parlant.

ERSA

Y á voltas fins disputa
ab algú que no 's veu.

CEBEDEU, *rihent.*

Això m' estranya.

THAMAR

Donchs á mi aqueixas cosas no 'm fan riure.

ESCENA III

SALOMÉ, THAMAR, ERSA, CEBEDEU, las altras tres donas y JUDAS. Ve de la esquerra per damunt de las rocas, destacantse sobre la mar. Los altres segueixen indiferents trevallant.

JUDAS

He mort un escorsó. Ara: á las rocas. *Dit ab senzillesa.*

ERSA

Y es ben mort? *Un xich d' esglay ella.*

JUDAS

Que si ho es! Veuréu, m' estava
mitj dormit vora un marge, y de cop sento
una cosa passant sobre ma boca...
Jo que obro 'ls ulls: un escorsó. Ab aquesta
l' engrapo: y quína llengua! Y quín remoure
el cap, aquí, en mon puny estret! La vista,
la llengua y 'l verí tot ha anat fora.
Y... res: que l' he llensat.

SALOMÉ

Y ne temíau
que 'us piqués, l' escorsó?

ERSA

Diuhen que mata.

JUDAS, *natural.*

Ja saben á quí ho fan: á mi no 'm picau.

CEBEDEU

Y... d' ahont veniu?

JUDAS

D' enlloch. D' aquí la platja.
Hi visch aprop.

THAMAR

Ahont?

JUDAS

Allá, á las timbas.
Hi ha una cova amagada entre las herbas,
fonda qu' es negra nit...

ERSA

Ah, ja ho sé, mare:
era 'l cau de la hiena.

THAMAR

La bestiota
qu' entrava al cementir?

JUDAS, *Rihent.*

Sí, sí que ho era.
Y que li feya de rebost la cova.
Sempre ensopego ab ossos: l' altre dia
vaig trepitjar un peu... El cregui un home.
Be, Cebedeu, si no us sap mal, donéume...
un tros de pa.

CEBEDEU, *á Salomé, que surt.*

Ves, pórtali.

JUDAS, *mirant la feyna que fan.*

Roségan
los peixos tant mateix.

CEBEDEU

Prou!

JUDAS

Tot el dia
que us veig apedassant...

THAMAR

Y donchs, vos, Judas?...
En qué trevalleu vos?

JUDAS

Jo? Soch deixeple
de Jesús.

THAMAR

Y qué hi fa? També ho son altres,
y trevallan.

CEBEDEU

Mos fills.

ERSA

Mon marit.

SALOMÉ, *donantli un tros de pa.*

Judas,
teniu.

JUDAS, *despres de mossegarlo.*

Que hi poseu terra?

SALOMÉ

Deu en donga!

JUDAS

Donchs, Thamar, entenguéuho: 'ls que trevallan,
si son deixeples de Jesús, al Mestre
no l' enalteixen prou.

CEBEDEU

Cóm!

JUDAS

Ell es l' amo...
de tot! Fill de Davit es de la terra
el rey; y sent ell rey es tot ben nostre.

THAMAR

Jesús... Jo l' he sentit; no vol que en vaga
estiguém may.

SALOMÉ

També á mos fills ho deya.

ERSA

Y donchs de qué viurém si no 's trevalla?

JUDAS

De qué viurém? Jo prou que ho sé. Ans que arribi
la Pascua serém richs, si ell me vol creure.
Ell, Jesús. Mes aixó no fa per donas!
Quan será aqui la barca?

CEBEDEU

Quan Deu vulga.

JUDAS

Ja parlaré jo ab ells avans qu' arribi
Jesús, y ja veuréu. Donchs que us pensávau
que no trevallo jo?

THAMAR

Qu' es?

JUDAS

Donchs que us créyau
qu' es lo trevall aixó: surjir la xarxa,
tirarla al mar y que Jehová la ompleni?
Lo trevall es de nit y allá en ma cova.
Arrossegant hi vaig, endintre, endintre!...
M' hi ajech; y no pas sol: per tot me voltan
eixas ratas de nit que volotejan
y s' estiman en l' ombra freda y calma.
Y allí penso en demá; y allí teixeixen
una xarxa mos dits de tanta forsa
que 'ls homes no podrán may més trencarla,
y tots caurán empresonats en ella.
Que triga aqueixa barca!

SALOMÉ, *á Cebedeu per la xarxa.*

No puch rompre
aquest cordill.

CEBEDEU

Hi ha que trencarlo.
Despenja un ganivet del porxo y li dona.

THAMAR

Judas,
aneu dihent.

ERSA

Y no us espanta 'l viure
sol á la cova?

JUDAS, *rihent.*

L' altra nit, de prompte,
quin espant m' agafá! Res: va semblarme
qu' un ull, un ull estrany, sense parpella,
un ull groguench, com de lleó, 'm mirava.
Vergonya 'm feu la por; jo que m' hi acosto,
y l' ull se va obrir més: hi vaig! Donchs era
la lluna plena que al bell mitj venia
del forat de la cova!

CEBEDEU, *rihent.*

Com la xarxa
que trenan vostres dits.

JUDAS

No, no: per Judas!
Jo vos ho dich: d' aquesta xarxa á dintre
hi cabrá la Judea, y tots los pobles
de la rassa d' Adam: y sols nosaltres,
si 'm vol creure Jesús, tirarém d' ella.

THAMAR

Ah! Ja tením la barca. *Tots s' alsan deixant la feyna.*

JUDAS

A la bon' hora!
Posantse sobre d' una roca.

CEBEDEU

Va, Salomé, las gerras, la sal; apa!
Lo cor m' ho diu; hi ha pesca.

THAMAR, *anant cap á la mar.*

Ersa, vina.

ERSA, *ananthi també.*

Las paneras.

ESCENA IV

SALOMÉ, THAMAR, ERSA, JUDAS, CEBEDEU, las tres donas; y PERE, JAUME y ANDREU, que venen sobre la barca. Cuatre ó cinch donas més, y alguns homes y nens venint del cap del carrer de la dreta, s' acostarán també á la barca. Mentrestant queda Salomé sota 'l porxo, recullint las xarxas. Molt moviment vora l' aygua. Cebedeu, al convéncerse de que hi ha peix, torna aprop de Salomé.

SALOMÉ, *recullint la xarxa.*

(Y aixó, que aquí fa nosa.
Los ganivets? Ja hi son. Ah, per en Jaume
aquest que fa més goig. No sé qui 'ls osca:
y aixó qu' es esmolat del altre dia.
Tot está á punt: ara no més hi falta
que hi haja peix.)

CEBEDEU, *venint de prop de la barca.*

Muller, veus com t' ho deya?
Peix per salar, y gros!

SALOMÉ, *ab alegria*

Sí?

CEBEDEU

Ara partiuse
lo menudall. Thamar fa 'ls munts: tu trías.

Thamar y Ersa baixan fins á mitja escena ab dos coves petits de peix. Los deixan en terra. S' hi acosta Salomé y 'n pren un que se 'n endurá á casa seva. Agafant per cada ansa Thamar y Ersa se 'n aniran ab l' altre cove per la dreta.

SALOMÉ

Cualsevol.

THAMAR

El que vulgas.

SALOMÉ

Ni ho vuy veure.

Te: prench el més aprop.

THAMAR, *á Ersa.*

Aném á casa.

CEBEDEU

(Veyám la sal: n' hi ha pera que 'n rebin
tots los peixos del mar.)

ESCENA V

PERE, ANDREU, JAUME, JUDAS, CEBEDEU y SALOMÉ qu' entra y surt de la casa. Los tres apostols s' acostarán al porxo ab covas de peix á coll. Judas los mira ab despreci.

PERE, *á Judas.*

Veniu: fent feyna
ja 'n parlarém. Qué m' hi diheu?
A Cebedeu. Descarregant.

CEBEDEU

Son grossos!

PERE, *alegre.*

Y 'ls altres? *Mirant enrrera; per Andreu y Jaume.*

ANDREU, *arrivant al porxo ab un altre cova.*

Pere, ajudam.

JUDAS, *pegant ab lo peu en un cove ab despreci.*

(Mentres tingan
goig d' això serán pobres.)

PERE, *descarregant á en Jaume. Molt alegres tots.*

Ara en Jaume.

CEBEDEU

Salomé, corre!

SALOMÉ, *ve de la casa.*

Qu' es hermós!

JAUME

Encanta.

PERE

Mireuse. Judas.

JUDAS, *ab despreci.*

(Peixos!)

SALOMÉ, *á Jaume.*

Fill!

JAUME, *mirant ab ella dintre d' un cove.*

Quin botre!

Aquell, aquell!

ANDREU, *també per lo mateix.*

Es lo més gros.

SALOMÉ

Eh, Jaume.

qu' es pescat teu?

JAUME

No; cert.

CEBEDEU

Y quina lluna.

Andreu, pera salarlos!

ANDREU

Au; siguemhi.

S' assentan y van obrint y netejant los peixos: los salan y 'ls posan á las jerras. Judas dret mirantsho.

PERE

Donchs heu dit, Judas, que Jesús s' acosta?

JUDAS

Ahir, sol post, va entrar per las rouredas
de Corassáin.

ANDREU

Aixó es aprop.

CEBEDEU, *á Jaume.*

Veus, home!
Tot l' has malmés.

JAUME

Lo ganivet no talla.

CEBEDEU

Tu que no 'n saps.

ANDREU

Vol trassa més que forsa.

JUDAS

Pts! Com tot lo del mon: no més ab trassa
Jesús ens ha fet seus.

PERE

Trassa?... Ab l' exemple;
ab lo que 'ns diu, qu' es tot amor qu' encisa.
Si al veurel quan s' acosta ja 'l cor salta.

JAUME

Jo penso ab ell, creguéuho, á totas horas:
y per Jesús!... la vida fins perdría.

ANDREU

Qué, nosaltres!... Per ell la Galilea
s' aixecaría en pes.

JUDAS

No hi ha ni un home
que fes ni un pas: ni un sol.

PERE, *ofés.*

Qué diheu, Judas!

JUDAS

Un sí: jo, y prou.

Cebedeu va d' un lloch al altre, entrant y sortint de la casa.

ANDREU

Y jo.

JAUME

Tots.

PERE

Tots!

JUDAS, *á Pere, irónich.*

Li manca
sal á aquest peix: no us distragueu. La pesca
es primer que Jesús. La pesca y fora.

Pere deixa en terra 'l ganivet y s' aixeca.

PERE

Per Jehová, que m' heu ofés, y 'm salta
depressa 'l cor! Jo per Jesús? Quan vulga
deixo la barca, 'ls fills, la llar, la esposa.
Qu' ell ho maní; y descals, jenolls en terra
lo seguiré pel mon!

Judas fa una rialla. Pere l' agafa pel ropatje.

Que ho dubtéu, Judas?

ANDREU

Pere! *Contenintlo.*

JUDAS, *á Pere.*

Si aixi ho preneu...

ANDREU, *á Pere*

Germá...

Pere se torna á seure y a trevallar.

CEBEDEU, *á Judas.*

No miras
lo que dius, y després...

JUDAS, *á Cebedeu.*

Si te aquest geni!

PERE, *á Cebedeu.*

Es qu' ell ho sap com jo: per xó m' enfada.

JUDAS

Perdoneu; veusho aquí.

PERE. *ja més calmat pero molt enérgit. A Judas.*

Veyám: sentéuvos.

CEBEDEU

Va: enllestim. *A Jaume y Andreu.*

PERE, *á Judas.*

Que va dir Jesús el dia
que 'ns deixá sols?

JUDAS

Oh! Vos diréu.

PERE

A vora
d' aquella platja 'ns va ajuntar als dotze.
No hi eras, Jaume?

JAUME

Si que m' hi trobava.

PERE

Andreu, y tu?

ANDREU

També.

JUDAS

Tots.

PERE

Ell va dirnos,
que no era 'l temps vingut de las grans provas;
que 'l forment en los solchs d' aquesta terra
ja era sembrat mes no granava encara;
que trevalléssim molt resant cent voltas
perque 'l diable no entrés del cor adintre;
que al instant que ho manés, tots á la una
deixéssim nostra llar y per la terra
corréssim á fundar lo sant realme.
Que ha manat res?

JUDAS

No.

PERE

Y donchs? Després va pendre
á 'n Joan no més, y en lo desert se troba
á son Pare pregant.

JUDAS

Y voldreu dirme
quin es aquest realme de que 'ns parla?
Es lo Genezaret? Es la Judea?
Es la Samaria? Es tot?

PERE

Ell s' ho sap.

JAUME

Penso
que deu esser molt gran.

ANDREU

Jo devegadas
fins crech que vol fer caure tots els tronos
per férsen un no més.

JAUME

Ho deya un dia.

PERE

Ho deya aixó, y no ho deya. Veuréu: parla
que dona bo 'l sentirlo; mes entendrel...
com som tant curts... Jo m' enterneixo y ploro,
y no sé pas de qué: mes d' alegría.

JUDAS

Y quan hem de sortir? Qui ho sab? Tu, Jaume?
Fa que no.
L' Andreu?...

ANDREU

Ningú.

JUDAS

No es lo camí que porta
lo camí de guanyar ni un pam de terra.
Ah! si 'm volguesseu creure!

PERE

Qué fariau?

JUDAS

Ajuntarnos els dotze, y á ell parlarli
de que volém que 'ns porti á la Judea.
Allí, á Jerusalem, allí 'ls miracles.
Aquí que 'n treu? La gent desagrahida
llensa la crossa, y fuig, sense besarli
ni la vora del túnich. L' últim dia
qu' eram ab ell, á Massaloch, á un cego

li va tornar la llum. Oh, quin prodigi!
Mes ni un cuadrant li van donar per mostra.
Y ab la fam que teníam!... Sent dissapte
desgranávam lo blat de las espigas!...
Allá, á Jerusalem! Mentres no parli
del temple, com rabí, serém més pobres
que 'ls coloms al desert.

JAUME, *á Pere.*

Donchs demanéuli.

ANDREU

Tots plegats: qué hi perdém? *A Pere.*

CEBEDEU

Te rahó 'n Judas.

PERE

No pot sortir Jesus d' aquestas platjas.

JUDAS

Per qué?

Cebedeu y Salomé van dintre de la casa, no tornant á sortir en aquesta escena.

PERE

Perque 's perdría: el vil Herodes
no ha fermat ab cadenas al Baptista?
Donchs si pot ab Jesús fará igual feyna.

JUDAS, *mentint.*

Es que 'l Baptista en llibertat se troba.

PERE

Quí ho ha dit?

JUDAS

Jo que ho sé.

JAUME, *á Pere.*

Sentíu?

PERE

Es lliure?

JUDAS

Sí, lliure, y predicant. Y aquí nosaltres
com tórtoras porugas en l' arena
d' aquesta mar jayent. No vindrá l' hora
d' abandonarla may? Ja prou 'l perdre
lo temps á Capharnáum! Pere, seguiume:
tots anemli á pregar. *Pere dupta.*

ANDREU, *pregant á Pere.*

Germá!

JAUME, *idem.*

Sí, anémhi.

JUDAS

Feu, Pere, per Jesús!... Damunt dels homes
asseguemlo ben alt, que tots el mirin
com rey de reys. Ell es humil; nosaltres
á son cap hem de durli la corona.

PERE, *á Judas.*

Potser teniu rahó.

JUDAS, *per Pere.*

(Ja es meu!)

PERE

Puig lliure
es el Baptista... aném. Plegueu las eynas.

ESCENA V

PERE, JUDAS, JAUME, ANDREU y LLATZER que sent las darreras paraulas de Pere.

ANDREU

Si es lo millor.

JUDAS

(¡Son nens!)

LLATZER

No: lo Baptista
ha mort assessinat!

PERE

Qué heu dit!

JUDAS

Cóm!

ANDREU

Llátzer!

LLATZER

Per plaure á una bagassa 'l vil Herodes
li ha dat la mort!

PERE

Oh, Jehová!

JAUME

Y pensávam
que estava en llibertat!

JUDAS, *rihent.*

(Jo no m' ho creya.)

LLATZER

Hont es Jesús?

PERE

Es al desert.

LLATZER

Perilla
sa vida!

PERE

Oh, sí!

JUDAS

(En mal hora ve aquest home!)

ANDREU

Mes cóm ha pogut ser?

LLATZER

Ell, en sas prédicas,
prou que ho sabeu com la passió incestuosa
d' Herodes y Herodías condempnava.
«En lo teu llit de diable» aixís li deya.
«hi ajeus ab tu de ton germá la esposa:
«malehit tu ets, y malehida es ella!»
Y en lo llit del afront la dona impura
demanava al amant, entre besadas,
del Baptista la sanch. Y ell, ab cadenas
va tancarlo al devall de negra torre:
mes Herodes matarlo no gosava.
Ay, l' altra nit hi van haber grans festas
al palau del pecat: lo vi encenía
la llorda gent que impúdica s' ageya
al entorn de las taulas, mitj perdudas
en lo fum dels menjars y de la mirra.
De cop s' obrí una porta: y sols cuberta
de glassa transparent, la filla hermosa

d' Herodías va entrar. Diu que semblava
la nart de Salomó, la Sulamita
dels vinyats d' Eugadí baixant lleugera.
Y Herodes se va alsar roig de luxuria.
Y ella 's posá á dansar: y sa carn viva
en la glassa 's fonía y rebrotava
com eixint de la boyra en plé la lluna.
Y Herodes hi va anar: dintre sos brassos.
á son llit la va atreurer, y ab las unglas,
com un gat arquejantse, feya trossos
las glassas de son cos. «Qué vols? Demana!»
«Vuy lo cap del Baptista!» Y li dugueren
damunt d' un plat, que feya horror: la vista
girada de través; la llengua enfora;
una galta en la sanch; l' altra coberta
per los rossos cabells que s' hi arrapavan!
Y ella, la mare vil, la vil esposa,
s' escanyava ab tan riure; y una agulla
se tragué dels cabells y cent vegadas
al degollat li va punxar la llengua!
Un cant de festa va entonar: en l' ayre,
ab los dits plens de sanch, va alsar la copa:
y arrapat com llagart á una assutzena
sobre 'l cos de la filla jeya Herodes!

Los apóstols, menos Judas, ploran.

PERE

Oh, quin horror!

ANDREU

Y ell que va ser mon mestre!

JUDAS

(Aquesta gent no 's mou d' aquí!)

PERE

A ma casa.
Llátzer, veniu: pendréu un mos...

LLATZER

Y á corre
fins trobar a Jesús.

ANDREU

Sí: qu' ell se salvi.

Comensan á anar cap á la dreta Pere, Andreu y Llatzer.

JAUME

(Y no hi ha qui s' aixequi contra Herodes.)

JUDAS, *á Jaume.*

Si fugiu com els peixos.

JAUME

Es que...

PERE, *desde la dreta.*

Judas,
veniu?

JUDAS

Sí.

Desapareixen Pere, Andreu y Llatzer. Judas parla desde 'l mitj de la escena.

(Llamp del cel! Si triga un dia
á arribar aquest home, ja som fora!

Surt rápit per la dreta.

ESCENA VI

JAUME y SALOMÉ que ve de la casa.

JAUME

(Es qu' Herodes es fort y aquí nosaltres
som humils pescadors...)

SALOMÉ

Fill... M' agravian
los de casa Jonás. Tots: Thamar, Ersa,
son marit y l' Andreu; fins la quitxalla.

JAUME

Y axó, mare?

SALOMÉ

Se creuhen que 'ls estima
Jesús més que á tothom, y á totas horas
ab lo mateix: que si Jesús va dirlos,
que si Jesús fará... Y ell, ell la culpa
la te de tot. Cóm es que á casa seva
posa sempre que ve? No diu que als pobres
s' estima més que als richs? No ho som nosaltres
més pobres qu' ells? Donchs jo li tinch malicia
á Thamar.

JAUME

Mare!... Es que l' amor vos cega
que sentiu per Jesús.

SALOMÉ

A tothom conta,
vinga ó no vinga al cas, qu' ell va curarli
unas febres dolentas que patía.
Y ab l' úrch que ho diu! Com si fos d' ella 'l mérit!

JAUME

Me feu riure!

SALOMÉ

No, Jaume, no t' enrigas.
Fins jo voldría... estar malalta, y forsa!
Oy que á mi 'm curaría?

JAUME

Y més depressa.
Si jo sé que 'us estima!...

SALOMÉ

Sí? Que 'n parla?

JAUME, *mitj rihent.*

L' altre dia 'm va dir: «Jaume, que 't sembla?...
Si jo á ta mare, qu' es tan lletja, hermosa
la fes tornar?...»

SALOMÉ

Ah, dolentot! Te: míram.
Oy que no t' ho va dir?

JAUME

Sí.

SALOMÉ, *volentli veure la cara y ell girantse.*

Que fos lletja?

JAUME

Sí, sí: creyéume.

SALOMÉ

Ah, que te 'n rius!

JAUME, *abrassantla.*

Sou, mare,
la dona més hermosa. Si 'us estimo!...

SALOMÉ

Si tant m' estimas, fes que vinga á casa
Jesús.

JAUME

Tornémhi!

SALOMÉ

Si es qu' ell ve, jo 't dono...

JAUME

Veyam: qué?

SALOMÉ

Et donaré...

JAUME

Diguéu.

SALOMÉ

Espérat.

Ah, ja ho sé: donchs tindrás...

ESCENA VII

SALOMÉ, JAUME, JOAN, que ve de la esquerra, molt cansat. Després CEBEDEU

JAUME

En Joan!

SALOMÉ

Fill!

JOAN

Mare!

SALOMÉ

Fill! del cor!

JOAN

Y 'l pare?

CEBEDEU, *venint de la casa.*

Aquí!

JOAN

S' acosta

Jesús.

SALOMÉ

Qué dius!

JAUME

Ahont es?

JOAN

Ara á las timbas:
jo he pres una dressera. Gran gentada
lo ve seguint: de Corassáin, de Thora;
de Magdala n' hi ha, y de Dalmanuta...
De per tot. Lo camí de lluny negreja!...
Ah Jaume, ens entorném y desseguida.
Tu vindrás y l' Andreu y en Pere, que ara
anirém lluny d' aquí.

JAUME

Saps, al Baptista?
L' han mort.

JOAN

M' ho ha dit, Jesús.

JAUME

La trista nova
qui li ha portat?

JOAN

Ell ho sap tot.

SALOMÉ

Perilla
sa vida, fills.

JOAN

Lo guarda 'l cel. Jo 'm penso
que va á Jerusalem.

CEBEDEU

Va á pérdres.

JOAN

Mare,

doneume unas sandalias, y 'l més pobre
dels sarrons.

JAUME

Jo no 'l deixo.

SALOMÉ

Y jo, seguintvos
vindré també, fills meus. Que 'm fan las penas
del camí!

CEBEDEU

Jo pogués ferlo ab vosaltres!

SALOMÉ

Tu prega, Cebedeu, perque l' escoltin.
No 'l deixém, fills, y defensemlo sempre.
qu' ell es l' ungit que 'ns han promés los pares.

JOAN

Que si ho es! Jo l' he vist aquestos dias.
No era 'l mateix d' aquí! Jenolls en terra
s' ha posat á pregar en mitj d' uns roures
fará tres nits, y las espessas brancas
s' han apartat perque 'l besés la lluna!
Si ho he vist ab mos ulls! Dos rius de llágrimas
li queyan cara avall, y resplandía
tot ell mateix qu' un sol. «Pare, perdónals.»
entre sospirs clamava. Y jo vaig dirli:
«Senyor, qu' es que teniu? Senyor?...» Y 'ls brassos
me 'ls tirá al coll. «Qu' encara més m' estimo
al caygut que al alsat, á aquell que 'm nega
que a aquell que 'm dona 'l cor! Que visch y 'm moro
de set y fam d' estrenye al pit la terra!»
Sí, sí que l' es l' ungit! Aquells que ho dubtin
que ho demanin per tot: per las masías.
pe 'ls llogarets hont hem estat cent voltas.

Vora 'l puig de Galir hi ha una barraca
pobra y petita com un rusch d' abellas:
á la porta al passar hi hem vist un home
tulit y mut. Jesús l' hi ha dit: «Aixécat;
y vina al cor!» Y se 'n hi ha anat el pobre
parlant entre sospirs. A Benehira,
pe 'l viarany que va á Essiem, se 'n duyan
á enterrar á una noya; ens aturárem
á un costat del camí perque passéssin.
Sa mare, tot seguintla, quina angunia!
De cop va eixir Jesús devant del poble,
aturant lo corteig brassos estesos.
«Perque ploreu, oh mare, á vostra filla?»
Jesús va dirli, y respongué la dona:
«Com voleu que no plori si es finada
per mos pecats, y era ella ma alegría?
Deu prou m' ha castigat!» «Deu vos perdona!»
va dir Jesús, «qu' es viva vostra filla!»
Y ell al besarla, alsantla entre sos brassos,
la noyeta obrí 'ls ulls com rosa alegre!
Y quins crits! «Es Jesús! El que esperavam!»
«L' unigénit de Deu que 'ns du la vida!»
Quin goig tothom! No més Jesús plorava!

JAUME

Sento veus. *Remor lleugera y creixent.*

JOAN

Si es aquí.

CEBEDEU

Jesús?

SALOMÉ

Sí, míral.

ESCENA VIII

SALOMÉ, CEBEDEU, JOAN, JAUME y JESUS, MARIA DE MAGDALA, homes, donas y criaturas. Venen de la esquerra y sens aturarse se 'n van los arribats per la dreta menos Maria de Magdala que 's queda sola al mitj. La gent que segueix á Jesús va parlant. La remor de las sevas conversas no te de parar mentres atravessan la escena, pero sempre molt lleugera y respectuosa. Jesús anirá al devant; los altres á alguna distancia d' ell. Salomé, Joan, Jaume y Cebedeu, lo veurán passar colocats sota del porxo.

HOME 1.er

Caminém. Ves seguint!

A *un vell que casi no pot seguirlo y á una criatura que porta de la má.*

DONA 1.a, *als que van ab ella.*

Aném! Depressa!

NENA 1.a

Ja l' he vist!

HOME 2.on

Es Jesús!

NENA 2.a

Jesús?

DONA 2.a

Mirava

cap á nosaltres.

NENA 1.a

He tocat sas robas.

HOME 3.er

Passém!

DONA 3.ª

Corre!

HOME 3.er

Es Jesús!

DONA 3.ª

Es Jesús!

DONA 2.ª

Vina!

NEN 2.on

Deixéume anar!

DONA 3.ª

Hont es?

HOME 3.er

No 't quedis.

NEN 2.on

Corre!

Pera 'l diálech que segueix no s' ha d' esperar que acabi de passar la gent que segueix á Jesús.

SALOMÉ

No ho veyeu, fills? S' estima més á en Pere
que no pas á nosaltres!

Arrenca en plor perque Jesús ha passat de llarch.

JAUME

Mare!

JOAN

Jaume,
enllestim per marxar. *Van los dos dintre de la casa.*

CEBEDEU

Mes qué hi fa, dona!

SALOMÉ

Es que jo 'l vuy á casa! *Va cap dintre plorant.*

CEBEDEU, *seguintla*

Veurás: mira...

ESCENA IX

MARIA DE MAGDALA, després SALOMÉ y JOAN

MARIA DE MAGDALA

Ja no puch seguir més: desde Magdala,
oh, quin camí més llarch! Y 'l vaig á perdre
Sentantse vora 'l pou.
ara que hi era tan aprop! Si forsas
S' aixeca y torna á caure sentada.
no tinch pera seguir! Com soch tornada! *Pausa.*
Si ell me vejés qui sap si 'm curaría!...
Molt trista.
Mes ell no 'm veurá may!... Quants cops m' hi acosto,
al serhi aprop, m' agafan, y m' aturan!
«No, no 't veurá Jesús!» sento que 'm cridan.
Y 'm giro, y veig... á aquells que... m' estimavan!
Quanta munió de gent! Tots, tots un' hora
dormiren en mos brassos; y se 'n riuhen!..,
«No, no 't veurá Jesús, qu' ets nostra! nostra!»
Ah, que no hi ha esperansa!... per que cura
als que son bons, ó volen altra volta
tornarho á ser, y jo... jo no tinch esma
per girar de camí, que aquí 'm lligáren *Son cor.*
los diables del infern ab sas cadenas!...

Y 'ls sospirs de mon cor fan que riallas
se tórnin en ma boca, y ans que arribin
mas llágrimas als ulls ells se las beuhen! *Cau á terra.*
No, no soch jo! Los diables son qui parlan,
qui per dins m' estenallan y agarrotan!
Lluny, lluny del cor! Fora d' aquí! Deixéume!
Revolcantse per terra.
No! No m' atormenteu ab vostras unglas!
Gent! Correu! Son los diables! Son los diables!
Queda en mitj de la escena com morta.

SALOMÉ, *ve de la casa*

M' ha semblat que sentia á algú... Una dona!
Ananthi.
Oh! Qué tindrá? Fills meus! Y mitj vestida!...

JOAN

Mare, qué hi ha?

SALOMÉ

Porta aygua!

JOAN, *pren un gerro de sota 'l cobertis.*

Sí: y tiremli.

SALOMÉ

Deixa: jo. Ha sospirat! Ajúdam: vina. *Mitj l' aixecan.*

JOAN

Oh! Es aquella María de Magdala
de qui parla tothom. La pecadora:,
sabeu?...

SALOMÉ, *apartantsen.*

Si? Y es aquesta?

JOAN, *baix.*

Ara asseguran
que viu esperitada.

SALOMÉ

Fill meu, vina:
ella es de Satanás.

JOAN

No: socorrémla!
Ara molt més que may. Jesús ho mana.
S' hi tornan á acostar.

MARIA DE MAGDALA

Jesús! Qui n' ha parlat? Hont soch?...

SALOMÉ, *entre ella y 'l seu fill la aixecan y la van portant cap al cobertis.*

Ajúdam.
Portemla á casa nostra.

JOAN

Ja 's desperta.

SALOMÉ

Anem seguint... Axís y... que reposi.
Per Jesús. Si ell la veyés... qui sap!

JOAN

Si, si: parlémli.

MARIA DE MAGDALA, *mirant per tot.*

Aquesta terra... Aquesta mar...

SALOMÉ

María!
Ella s' alsa xisclant, fugint.

MARIA DE MAGDALA

Ah! No 'm mateu!

JOAN, *aturantla.*

No!

MARIA DE MAGDALA

No 'm mateu!

SALOMÉ

La pobra!

JOAN

Si us volém be.

SALOMÉ

No tingueu por.

MARIA DE MAGDALA, *ab rialla infantil.*

No?... 'M creya...

Y... aquí?... *Mirant per tot.*

JOAN

Es á Capharnáum.

SALOMÉ

Y á casa nostra.

MARIA DE MAGDALA

Ah, si. He vingut seguintlo... de lluny!... Ara...
li parlaria... Mes no puch: no ho volen.

Dit ab tristesa.

SALOMÉ

Qui no ho vol?

MARIA DE MAGDALA, *comensa ab pena, acaba ab frenesí, ab ira.*

Els que manan aquí dintre.
Satanás mon espós! Espós... per forsa!...
Aborreix á Jesús, y 'l mataría!
Jo, sa esposa, també! Jo l' aborreixo
á Jesús! A Jesús! Jo soch dels diables!

SALOMÉ

Reposeu! Sí, calméuvos!

MARIA DE MAGDALA, *diu estupidament, dormintse.*

L' aborreixo!...

Sa esposa!... L' aborreixo!...

Queda borbotejant paraulas.

SALOMÉ

Pobra dona!

ESCENA X

JESÚS, MARIA DE MAGDALA, SALOMÉ, THAMAR, ERSA, CEBEDEU, LLÀTZER, JUDAS, PERE, JOAN, JAUME, ANDREU, y 'ls demés apostols; homes, donas y criaturas. Tots quan s' indiqui. De la dreta surt un grupo de gent del poble y d' entre ells se destaca l' Andreu que ve rápit á trovar á Joan.

ANDREU

Ja ve Jesús, y ab ell tots los deixebles...

JOAN

Ara anem lluny.

JAUME, *surt de casa seva.*

Sols hi faltém nosaltres.

Lo grupo del poble que ve de la dreta s' obrirá pel mitj deixant passar la comitiva de Jesús. Mes gent al darrera. Salomé es ab María de Magdala.

PERE, *apartant á la gent.*

Obriu camí. Fora tothom. A fora!

SALOMÉ

Valor, María.

Ella apoyada en Salomé, 's deixa conduhir sens saber ahont la portan.

MARIA DE MAGDALA

Ahont me portéu?

Entre la gent hi ha Thamar y Ersa.

SALOMÉ

Coratje!

MARIA DE MAGDALA

Si no sé ahont me porteu!

La gentada omple 'l fons de la escena de banda á banda. Jesús es devant de tots: dona un pas cap á Maria de Magdala y s' atura. Gran silenci. Salomé s' aparta un xich deixant á Maria sola al mitj, lluny per aixó de Jesús. Ella va parlant á mitja veu.

Quanta gent!... *Pausa.* Callan!

Pausa. Sembla estich entre morts.

Pausa llarga: mira á uns y altres.

JESÚS

Pobra María!

MARIA DE MAGDALA

Qui es? Qui sou?

S' acosta á Jesús apartantse 'ls cabells pera veurel millor.

JESÚS. *sense moures.*

Soch jo!

SALOMÉ. *á mitja veu.*

Es Jesús. Parléuli!

MARIA DE MAGDALA. *Fugint contingudu per Salomé.*

Es Jesús! Oh, no! No!

JESÚS. *obrint los brassos.*

Soch jo!

MARIA DE MAGDALA

M' espanta!

SALOMÉ

Es ell! Es ell!

MARIA DE MAGDALA

Deixéume anar! Deixéume!...
Que 'm fa por, si! Perque 'm priveu que fuja!
S' ha apartat Salomé. Maria queda sola al mitj en primer terme: Jesús al mitj també pero més al fons.

JESÚS

María, si soch jo! Jo qu' en mos brassos
te vuy portar al cel blanca de culpas,
com lo cor de l' infant en la mamella!

MARIA DE MAGDALA

No! Jo no us puch sentir! Aixám de diables
m' esqueixan las entranyas com á feras,
y parlan per mos llabis, que soch morta!
Fins aquí dit per María ab espant y veu plorosa. Quan parla per Satanás ab veu fréstega y enrogallada.
Malehit siga tot en cel y terra!
La nissaga d' Adam! Y ángels! Y arcángels!
Y 'l sol y las estrellas malehidas!...
Malehit siguéu vos!
Exclamació de horror de tothom.

JESÚS

Ets un cadavre,
y, ay, que 'ls voltors s' hi han ajuntat assobre!
Mes quan lo sol esclata, las aus negras
xisclan de por y á sas cavernas fugen!
Y jo soch aquest sol que vinch als homes
del cim del Ararat duyent la vida.

MARIA DE MAGDALA

Jo t' aborresch! Sí, jo! Donéume un arma!
La clavaré en son pit!

TOTHOM, *ab horror.*

Oh!

JESÚS

Judas, dónali.

MARÍA DE MAGDALA

Un arma!

JUDAS, *dubtant.*

Jo?... Senyor!...
Jesús li senyala un ganivet del porxo.

TOTHOM

Oh! No!

Judas torna á aturarse mirant á Jesús. Jesús insisteix per altre moviment. Judas pren un ganivet y 'l dona á María.

JUDAS

Prenéula.

MARIA DE MAGDALA

Ah, sí! Ja es meva! Ara!...
Va cap á Jesús qui obra 'ls brassos. Maria s' atura y li cau l' arma.

JESÚS

Aquí 'm tens, Maria!
Tu contra mí aqueixa arma! Set de llopa
la gavina del mar de Galilea! *Pausa llarga.*
María cau desplomada á terra. Mentres Jesús ab veu plorosa y enérgica li parla ab lo puny alsat, amenassant, y ab los cabells revolant sobre 'l cap, ella riu ab veu enronquida, feréstega y estrepitosa.

Las rialladas de Maria tenen d' acabar ab plor ben marcat quan deixa de parlar Jesús, quedant ella de genolls.

Lluny! Lluny d' assi la ensopervida rassa
d' esperits del infern! Aixám de vespas,
vostre cau es a dintre la mar Morta!
Lluny d' aquest cos per sempre! A las tenebras!
Satanás! Satanás! Ves! A la fosca!

La gentada s' ha anat apartant lluny, espantada: sols quedarán Jesús y Maria ben aislats de tothom y al mitj.

MARIA DE MAGDALA

Perdó! Senyor, perdó!

JESÚS

Pobre María!
Quan més has estimat, més te perdono.
Perdonada ja estás en nom del Pare:

Ramor de satisfacció de tothom. Se torna á acostar la gentada.

qu' ell al mon m' ha enviat pera que aixequi
á aquell qu' es á la pols, que 'ls cels se badin
per rebre als redimits, y que sepulti
als diables al infern barrant la porta!
A tothom. Y ara á beure mon cálzer d' amargura!
Lo camí es de dolors! Oh, vina, Llátzer.
Tots á Jerusalém! Fills meus, seguíume!

JOAN, *á Cebedeu*

Pare!

Jesús se 'n va per la esquerra seguit de tothom menos Cebedeu, Thamar, Ersa y altres pochs. Lo que segueix molt rápit y mentres surt la gentada.

CEBEDEU

Quan us envejo! *Abrassant á Joan y Jaume.*

ERSA, *despedintse ella y Thamar de Pere y Andreu.*

Espós!

PERE

Oh, Ersa!

THAMAR

No 'l deixeu.

ANDREU

Fins la mort!

SALOMÉ, *abrassant á Cebedeu.*

A ell encománans! *Per lo cel.*

MARIA DE MAGDALA

(Quina vergonya! Y com estich mitj nua.)
Alsantse ara de 'n terra y embolicantse en sas robas esqueixadas.

SALOMÉ

Y ahont aneu ara vos?...

MARIA DE MAGDALA

Jo, com sa ombra,
á seguir á Jesús tota la vida.

Surt corrent Maria de Magdala.

TELÓ RÁPIT

Acte segon.

QUADRO PRIMER

Camí de Jericó. Al lluny las murallas de la ciutat. Al mitj un arbre de soca groixuda y revellida. Es nit completa.

ESCENA PRIMERA

MARÍA DE MAGDALA, SALOMÉ y altras donas en un costat; PERE, JOAN, JAUME y ANDREU en l' altre costat; JUDAS sol al mitj; cap al fons los altres apóstols y demés gent que segueix á Jesús. Tothom dorm estés á terra, menos Maria de Magdala que está sentada sense dormir.

JAUME, *despertant.*

Posa 'l cap sobre meu. Germá, reposa:
hi ha molta nit encara

JOAN

Donchs jo 'm penso
que aclarirá aviat.

JAUME

Fins qu' es ben dia
no obren á Jericó.

JOAN

Cóm es que tancan
los portals cada nit?

JAUME

Costúm ben vella,
germá Joan, per tots aquets paratjes.

JOAN, *asseyentse.*

De ben poch ens va anar perque arribessim
ab sol á la ciutat.

JAUME

Per mí!... Jo goso
més dormint baix lo cel que dins las vilas.
Quí tinch al meu costat?

JOAN

L' Andreu y 'n Pere:
los altres son més lluny.

JAUME

Mentres que Judas
no siga avora meu...

JOAN

Tots se 'n apartan.
Dorm sol al mitj.

Jaume s' asseu y parla á mitja veu á Joan.

JAUME

Jo 't dich que no 'l puch veure.
Me sembla qu' es mal home.

JOAN

En tant que sia
deixeble de Jesús hem d' estimarlo.

JAUME

Te mala llengua: si Jesús s' atura
massa temps en un lloch; si tot ho dona;
si 'ns fa patir miseria; si 'ls prodigis
los fa per res... Fins, mírat, l' altre vespre...
Era á Samaria...

JOAN

Parla baix: si escolta...
Segueixen parlant.

SALOMÉ

María, no dormiu?

MARÍA DE MAGDALA

No: es que pensava
hont fora ara Jesús. Descansa ó vetlla?

SALOMÉ

Al meu fill en Joan, quan aquí fórem
li va dir: «Reposéu, y al ésser dia
entreu á Jericó.» «Y vos?» li pregunta
el meu fill, y ell respon: «A mí deixeume
sol, ben sol conversar ab lo meu pare!»
Y s' entrá bosch endins.

MARÍA DE MAGDALA

Y no 'l seguiren?...
Ab una nit tan fosca!... Y si las feras
li sortissin al pas?...

SALOMÉ

S' amansirían
ab sos sospirs.

MARÍA DE MAGDALA

Teniu rahó: al que diables
va arrencar de mon cor, que li son feras!
Judas se gira sentinseli dringar los diners de la bossa.

JUDAS, *somniant.*

Es meva, tota meva aquesta bossa!
No, no me la pendréu! No!

MARIA DE MAGDALA

Qui es que parla?

SALOMÉ

Sembla la veu de Judas.

JUDAS, *escarneix somniant la veu y 'l dir de Jesús.*

«Veníu, pobres!
Mon cor es de vosaltres!» No, no! Es meva
tota la bossa! Es ma muller, la estimo!
Aquest petó es per tu. Te! En tinch un altre
de petó, per Jesús. Y 'l guardo, 'l guardo! *Riu.*

SALOMÉ

Despertará á tothom. *Torna á riure sempre dormint.*

JOAN, *hi va y 'l remou ab lo peu.*

Qué crideu! Judas!

PERE, *sentantse.*

Qui cridava?

JOAN, *tornant á sentarse á terra.*

Si es Judas que somnía.

PERE

Y encara es fosch.

JAUME

L' ayre es més fresch: me sembla
que s' acaba la nit.

PERE

En aquest' hora
jo de casa sortia: un crit vos feya,

la vela amunt, y mar endins la barca.
Qu' hermosos los serrats de Galilea
enrogits ab lo sol que 's despertava!

JOAN

Es que anyoreu aquella vida, Pere?

PERE

Jo avora de Jesús?... Saps lo que 'm migra?
Lo llarch d' aquets camíns que no s' acaban!
Planuras y montanyas... y enllá sempre,
lluny, lluny, Jerusalém!

JAUME

Miréuse: ara
he sentit un aucell: ja es aquí 'l dia.

JOAN

Una auraneta m' ha semblat. Te: moltas!

JAUME

Qui tingués alas per volar ab ellas!

JOAN

Ja hi fóram hont aném! *La nit no es tan fosca.*

PERE

La ciutat santa!
Quin goig fará l' entrarhi! Allí las pedras,
los grans d' arena, l' ayre, tot recorda
y 'ns parla dels profetas! Qué dols viure
entre aquella gentada que al sant temple
s' hi ajunta cada dia! 'S diu que als pórtichs
s' aixeca 'l sol y 's pon com llamp que passa!
Judas s' asseu. La claror va venint molt poch á poch.
Pere 's posa dret.
Quants de vestits estranys! Quantas conversas
en lenguas que un no enten, mes que endevina

que alaban al Senyor, mentres que passan
sacerdots altaners, donas plorosas,
homes y nins á collas y depressa,
duyent l' encens, y l' oli, y 'l blat qu' espiga,
las colomas y tórtoras que 's planyen,
lo pá sense llevat qu' encara fuma,
y badells saltadors, y anyells que belan,
y 'ls empenyen, y corren, y s' aturan! *Judas riu.*
Alló fa per Jesús. Nosaltres, pobres,
en nostres llogarets de Galilea
qué li podém donar? Com entre núvols
veyém lo qu' ell ens diu... Allá son savis
que han aprés en lo llibre y las escolas
y 'l compendrán de tot.

Judas se torna á jeure rihent més fort.

Si crech que 'ls miro
escoltantlo y cayent genolls en terra
entregats á sa lley lo rich y 'l pobre,
y 'ls faritzeus y 'ls sacerdots y 'ls prínceps
de la casa d' Herodes. Son realme
va á comensar: Jerusalém lo crida.
Ell será rey de reys: conteu nosaltres!

Judas ajegut á terra arrenca á riure estrepitosament. Pere hi va: algún altre apóstol se va aixecant: la llum creix poch á poch. No hi haurá ple dia fins que vingan los nens á la escena. Molt graduada la claror.

PERE

Judas, de qué riheu?

JUDAS

De vos, que us miro
més ignocent encara qu' eixas tórtoras
de qu' heu parlat. Jerusalém hermosa!...
Com lo tigre quan llepa sa fillada;

mes las urpas hi son, y com fameja
per la carn del anyell... Jesús que hi vagi.

Se posa dret.

JOAN

May, may esteu content! Rondineu sempre!
Per qué veniu si no sou d' ell?

JUDAS

Te miro
massa nen perque 'm réptis.

JOAN

Donchs jo 'm trobo
més gran que vos: primer lo vaig conéixer
y l' estimo molt més.

Las donas se van alsant poch á poch: y també la gent del fons.

JUDAS

El que feu ara
tu y tots no es estimarlo: el que feu, pérdrel.
Jo la conech la gent d' allá; no ab llágrimas...
se 'ls fará seus: ab cástichs. Ves, que curi
á un cego ó á un baldat que se 'ls hi endona!
Que enjegui un llamp del cel á qui no 'l vulga!
Que renovi las plagas del Egipte
sobre vilas y pobles! Que senyali
las portas dels que 'l cregan ab sanch!

PERE

Judas!

JUDAS

Axís, axís será 'l senyor, y 'l regne
que 'ns ha promés á tots podrá donarnos:
sino que 's quedi sol. Ara que trihi:
ó be la sanch dels altres ó la seva.

JAUME

May!

PERE

May deixarlo! *Tothom diu lo mateix.*

ANDREU

No!

JOAN

Ab ell fins que mori!

MARÍA DE MAGDALA

Ni quan mori tampoch! Sempre seguirlo!

JUDAS

Sí; després qu' hagi mort!...

MARÍA DE MAGDALA

Si es quan comensa
son realme; que ho diu! Si l' escoltavau
ab lo cor com jo ho faig pron l' entendriau.

JUDAS

La pecadora tu... y ara...

PERE, *perque no segueixi*

No, Judas.

MARÍA DE MAGDALA

La pecadora, si; mes ell perdona
tots mos pecats, y jo ja 'm sento un altre.
Y l' entench més que vos. «No es pas mon regne
d' aquest mon!» ell ens diu. «Els que m' estimin
que ho deixin tot, riquesas y venturas,
que passada la mort es vida eterna!»
Qué més voleu? Lo seu camí es d' espinas;
seguintlo á n' ell se m' ha tornat de rosas!
Ell es lo bon pastor: sou el llop, Judas?

Siguem lo seu ramat, y si 'ns destina
per son pare al altar dels sacrificis
tots diguém á la mort: beneita sigas!

Plora sobre 'l pit de Salomé

JOAN, *á Pere.*

Com s' ha tornat!

PERE, *á Joan.*

Si es un miracle 'l véurela!

SALOMÉ

No ploris.

MARÍA DE MAGDALA

Si es de goig. Quant donaríau,
Judas, pera plorar com ara ploro!...

JUDAS

(Llágrimas!... May jo n' he tingut de llágrimas!)

SALOMÉ, *á María.*

Una cosa no més hi ha que m' apeni.
Que quan abandoném aquesta vida,
y 'ns trobém tots al cel voltats de gloria...
á qui estimará més Jesús? Soch mare
y voldría als meus fills prop del seu trono!
Fills del meu cor! A mi Jesús que 'm deixi
un pobre reconet y será massa;
mes á vosaltres!...

JAUME

Mare!

JOAN

Mare meva!

MARÍA DE MAGDALA

Jesús á tots per un igual estima.

SALOMÉ

Li farían un goig ben á la vora!

ANDREU

A 'n Pere li va dir que 'l posaría
ben aprop seu.

SALOMÉ

Ja li han parlat! Sents, Jaume?

JAUME, *pregantla que no segueixi.*

Mare, prou.

PERE

Salomé!... Lo qu' ell disposi
jo ho faré sempre ab gust: si en l' altra vida
m' assenta en lloch més alt vora 'l seu trono,
será... que de primer me va conéixer
á mí que als vostres fills...

SALOMÉ

Ah, no: que un dia
á 'n Jaume 'l va trobar y ell ja 'l va creure
molt avans que tothom. Jo vuy que 't posi
á tu, fill, á sa dreta; y á sa esquerra
á tu, Joan.

JOAN

Donchs jo á sos peus voldría
estarhi eternament.

SALOMÉ, *mitj plorosa.*

Y vuy parlarli
á Jesús tot seguit.

JAUME

No!

JOAN

Mare!

PERE, *tornantshi á acostar.*

'M sembla
qu' ofendreu á Jesús. No es cert, María?

MARÍA DE MAGDALA

No li parleu, no, Salomé.

SALOMÉ, *á María de Magdala.*

Soch mare!...
No sabeu ell que vol? Que no li prengan
la cadira millor que 's creu segura.

Andreu ho ha sentit.

ANDREU

Es que Jesús al meu germá en la terra
l' ha fet lo cap.

SALOMÉ

Mes no en lo cel encara

Judas riu á estonas.

MARÍA DE MAGDALA

Salomé!...

SALOMÉ, *á Andreu.*

Es que nosaltres donaríam
la vida per Jesús. Y vos... y en Pere!...

PERE, *ofés.*

Que ho dubtéu vos? Que ho dubta algú? Que ho diguin!

JAUME

Mare, no!

SALOMÉ

Jo y 'ls meus, si ell no podía
donarnos res, foram iguals. Y altres...

PERE

Per qui ho dihéu? Per qui?

SALOMÉ

Es que jo!...

JUDAS, *mentres parla Judas segueix la disputa, sentintse 'l remor creixent.*

(Disputan
per lo d' allá! Infelissos! Igual sempre:
per un os com los gossos se barallan!)

JOAN

Pere, es qu' ella... *La discussió 's fa general.*

PERE

M' ha ofés.

SALOMÉ

Oh, no!

PERE

Que ho digui!

En aquest moment se senten las trompetas de Jericó.

ANDREU

Sentiu?

JOAN

A Jericó que obren las portas.

MARÍA DE MAGDALA, *á Salomé.*

Veniu.

JOAN

Jesús ha dit que 'l trobaríam
á dintre la ciutat.

PERE, *á tothom.*

Ningú s' aturi,
que 'ns espera Jesús!

SALOMÉ

Aném!

JAUME

Corremhi!

Tots se 'n van per la esquerra. Molts disputan encara al anarsen.

JUDAS, *sol.*

Sí, agaféulo aquest cel! Párlan com bojos
d' un trono y d' un palau que es sobre 'ls ayres,
més amunt que la boyra y las estrellas,
hont no arriba ni l' ull, ni 'l vol del áliga!
Y deixan aquest mon, que es cert, que 'l toca
tot lo cos al gosarlo, perque á dintre
hi ha una veu que 'ns ho diu qu' es nostre! Nostre!
Que passi 'l temps envá! No l' aprofitin;
que 'ls espera callat, la boca oberta,
may cansat d' esperarlos el sepulcre.
Y alli no hi ha pas cel, ni hi ha 'l gran Pare:
tot es quiet, tot es sort, tot son tenebras!
Cuchs d' altres cuchs: aixó es lo sant realme!

Surt Judas per lo fons de la banda esquerra. Los nens vindrán per la esquerra en segon terme.

ESCENA II

HELÍ, NATÁN, JARÉT, AMÓS y altres nens. Desprès NAIM. De cop vindrá un grupo de nens corrents; tot seguit altre grupo; més tart Naim sol. Alguns venen menjant.

HELÍ, *devant de tots.*

Que no vuy que 'm segueixis!

NATÁN

Jo 'l vull veure!

HELÍ

Donchs no l' ensenyaré: jo vaig trobarlo,
y es meu tot sol.

JARET *y tots los del primer grupo.*

El niu!

AMÓS *y tots los altres que arriban.*

El niu!

HELÍ

Sí, ara:
perque fugi la vella avans que néixin.

AMÓS, *á Helí*

Veurás, hi anirém cada vegada
un ab tu, y de puntetas. Jo comenso.
Entra Naim. Se queda sol en lloch molt vist.

JARET

Després jo!

NATÁN

Y jo acabat!...

MOLTS ALTRES

Jo! Jo!

HELÍ, *á Amós.*

Donchs vina.
Y no enrahonis, saps? Perque la vella...
Se 'n van per la dreta, enrahonant, Helí y Amós.

NATÁN

Jaret, y quína llesca! Jo m' ho acabo.

JARET

Es pa ab mel. Ja veurás: dich á la mare
que 'l pare la demana, y jo la suco
dintre la gerra! *Tots riuhen.*

NATÁN

Je no puch: la táncan.

NAIM

(No m' hi volen ab ells! Si m' hi volguessin!)

JARET

Sabeu de qu' es el niu?

NATÁN

Es de calandrias.

NAIM

Jaret!

JARET, *sense fer cas de Naim.*

Ma noy!

NAIM, *idem.*

Jaret!...

NATÁN

Jo l' altre dia
en vaig trobarne un.

NAIM, *cada vegada ab la veu més suplicant.*

Jeret!...

JARET, *idem.*

Sí? Anémhi?

NATÁN

Oh! Els aucells ja son fora. *Tots riuhen*

NAIM

Jaret!... Dónam
un trosset d' aqueix pa! Una mica, mica!...

JARET

Búscaten, noy; es massa bo.

NAIM

No 'n trobo:
y avuy no he menjat res!

NATÁN, *ab indiferencia. Sense aspresa.*

Que ja no captas?

JARET, *també sense aspresa.*

Ves á captá á ciutat.

NAIM

Oh, no! Deixéume
entre vosaltres, germanets! *S' ha acostat á Jaret.*

JARET, *pegantli una empenta.*

No 'm toquis!
Que no veus que vas brut? *Naim s' aparta plorant.*

NATÁN

Aquí no hi vingas.

JARET

Apa, noys, á jugar. Fem la rodona.
S' agafan de las mans.

NATÁN

Jo al mitj: tapéume d' ulls.
Lo tapan d' ulls y voltan un instant.

JARET

Aquells que venen!
Venen per lo fons Amós y Helí. Tots los voltan. Naim sempre sol, plorant.

AMÓS

Ah, noys! Y que amagat!

JERET

Ara jo!

HELÍ

Ara?...

Ningú més.

JERET

Jo!

NATÁN

Y jo! *Tots cridan.*

HELÍ

Cap més: la vella
ja 'ns ha vist y vigila.

JARET

El niu! *Crits de tothom.*

HELÍ

Donchs, búscal.

Baralla general. S' agafan Helí y Jaret: á aquest li cau 'l pa que se 'l menja Natan.

JARET, *á Helí.*

M' has enganyat!

HELÍ

No, no 'l veurás.

AMÓS, *contra un altre nen.*

Tu, calla!

Donchs ara rebrás tu!

Quan la baralla es més forta Jesús apareix rápit en mitj dels nens que s' aturan quedantse callats. Jesús vindrá de darrera l' arbre.

ESCENA III

JESÚS, NAIM. JARET, AMÓS, NATÁN, HELÍ.
molts altres nens.

JESÚS

Fills! Aturéuvos!
Fillets del cor, perque aborrintvos ara?
Alsant los brassos al cel.
Angels del cel, vetlléulos nit y dia,
que son ángels sens alas, com vosaltres.
Los nens confosos. Jesús queda en éxtassis los brassos alsats; Naim, sempre sol, plorant en silenci. Pausa llarga. Los nens venint á primer terme, parlarán després baixet y ben agrupats.

JARET

No 'ns ha renyat.

HELÍ

Qui es?

NATÁN

Sembla bon home.

AMÓS

Jo 'm sembla que l' he vist moltas vegadas.

JARET

Quan de nit jo tinch fret ell ve y m' acotxa.

HELÍ

Quan jo estava malalt, ell, ell venía
á donarme 'l remey: ja 'l conech ara.

AMÓS

Saps quan vaig caure de la timba? Un home
tot cayent va semblar que 'm sostenia.
Donchs era aquest, ho era.

NATÁN

Ell á la mare
li va du un feix de llenya. Era aquest home.

JARET

Pobret! Y que está trist!

HELÍ

Pobret!

AMÓS

Parlémli?

JARET

Qui gosa!

NATÁN

Tu, Jaret.

JARET

Ploreu, bon home?

JESÚS

Per vosaltres jo ploro, que us estimo.
Veniu al meu entorn; sota mas alas,
com la lloca als pollets! Ay, quan arribin
negra nit los voltors, qu' en mitj la colla
no hi seré, no, pobrets, per defensarvos!

JARET

Que veniu de molt lluny?

JESÚS

D' hont no te postas
el sol, qu' es sol etern! D' hont ve la pluja
sobre 'ls cors que la esperan.

HELÍ

Assentéuvos.

Tots s' assentan á terra voltant á Jesús.

AMÓS

No us en aneu may més!

NATÁN

A casa meva
us voldrán sempre, sempre.

JESÚS

Quí es que plora
tot solet allá baix? Acóstat. Vina.

NAIM, *sense acostarshi gayre.*

Soch jo, senyor; soch jo: Naim.

JESÚS

Ton pare?...
Hont es, fill meu?

NAIM

Mon pare va morirse:
mes era igual que vos.

JESÚS

Naim, acostat:
hont es ta casa?

Jesús sentat. Naim dret ab lo cap sobre 'l pit de Jesús.

NAIM

Assota las alsinas:
la terra 'l llit, y per coixí una pedra.

JESÚS

Ah, Naim, qu' es la casa del teu pare!
Cada aucell dintre 'l bosch son niu be 'l troba;
y jo, ay, no tinch hont reposar la testa!

Y 'l menjar, fillet meu, qui te 'l procura?
Hont son los teus companys, hont qui t' estimi?

NAIM

De dia menjo 'l fruyt que cau del arbre;
de nit per la ciutat lo que hi ha 'n terra!
Mos companys, oh, Senyor! Els que m' estiman!...
Los gossos que fan pó; 'ls que se m' endúhen
las tristetas engrunas qu' arreplego.

JESÚS

Com ton pare, Naim, aquí li roban
lo pá dels holocaustes, l' aygua viva
de la font de Jacob, y li disputan
las ánimas que arrenca dels diables!...
Que per això ha baixat en mitj dels homes.
Naim s' assenta als peus de Jesús. Tots lo miran als ulls.
Qui te set vinga á mí, que 'n mí s' apaga!
Qui te fam que 's nudreixi de ma vida!
Qui te fret vinga al cor qu' es flama ardenta!
Qui te son en mos brassos que s' adormi:
perque d' ells com del ventre d' una mare
surti pur com infant, quan siga l' hora!

ESCENA IV

JESÚS, NAIM, JARET, HELÍ, AMÓS, NATÁN y demés nens que quedan com encisats miranllo. MARÍA DE MAGDALA, SALOMÉ, PERE, JOAN, JAUME, JUDAS, ANDREU, y altres apóstols. Tots venen de la esquerra.

MARÍA DE MAGDALA

Senyor, vos hem cercat. Y ab quina pena
per no trobarvos!

JESÚS

Ay, que vindrá 'l dia
que 'm cercaréu, y 'm cercaréu debadas!

PERE

Senyor, voléu deixarnos?

JESÚS

Ay, que arriba
lo jorn del sacrifici; qu' es la terra
lloch de pas pera tots, y allá es la gloria.

SALOMÉ

Senyor, jo prou voldría 'l demanarvos
una mercé pe 'l temps de l' altra vida.

JESÚS

Salomé, que us puch dar més del que us dono!

SALOMÉ, *agenollantse.*

Jo us demano, Senyor, que 'n Joan y 'n Jaume,
los meus fills estimats, á vora vostra
al cel s' asseguin l' un á cada banda.

JESÚS

Qui vulga se 'l primer aquí entre 'ls homes
será l' últim á casa de mon pare.
Salomé s' ha aixecat plorosa: abrassantse á María de Magdala que está ab altras donas. Los noys quedan sentats y Jesús se troba vora d' ells.
Qui s' aixequi assi baix, que s' humilie,
que á la porta del cel no hi ha qui passi
ab lo cap alt, sinó genolls en terra,
ab lo cor com el nen, blanch com el lliri!
Sabeu qui es el primer entre vosaltres?

PERE

Quí, Senyor?

Altres també ho preguntan.

JESÚS, *los nens s' aixecan.*

Es Naim. Vina als meus brassos.
Tu ets primer, molt primer que reys y prínceps.
Ton cor petit... es gran! Los noys lo tenen
fet del cor de Jesús que may s' acaba!
Naim, lo fillet meu! Jo 't vuy! T' estimo!

Se 'n va Jesús per la esquerra duyent á bras á Naim qui posa la galta sobre la galta de Jesús. Jesús lo sosté ab lo bras esquerra, y ab lo bras dret se 'n porta abrassat un grupo d' altres nens, caminant aquestos. Los demés lo segueixen, y 'l voltan, agafántseli al vestit y dihent sens interrupció: A mí! A mí! Jo! Jo!

AMÓS

Prenéume!

HELÍ

A mí!

NATÁN

Jo! Jo!

JARET

Jo! A mí! A mí! Als brassos!

JESÚS, *al sortir de la escena.*

No 'm deixéu, fillets meus! Fillets! Voltéume!

Surt Jesús mentres los nens van dihent. Jo! A mí! Senyor! Prenéume! Als brassos! etc. *Un cop fora de la escena s' ha de sentir una estona la cridadissa que 's vagi allunyant. Apóstols y altra gent, homes y donas, se 'n anirán poch á poch per lo mateix camí que Jesús, ab los ulls en terra meditant sas paraulas.*

SALOMÉ

(Que al cel entrém com nens!...)

MARÍA DE MAGDALA

(Blanchs com lo lliri!)

JOAN

(No ab lo cap alt sino genolls en terra.)

PERE

(Qui s' aixequi assí baix, que s' humilie.)

JUDAS, *l' últim de sortir.*

Jesús está perdut. Jo que no 'm perdi.

CAMBI RÁPIT DE DECORACIÓ

QUADRO SEGON

Casa de Marta y María. Una porta á la dreta, altra al mitj tirant cap á la esquerra: aquesta cuberta d' una cortina negra. Al passar algú per aquesta porta s' ha de veure resplandor de llums. Es en plé dia.

ESCENA I

MARTA, NICODEMUS. Venen de la porta del mitj.

NICODEMUS

Qué 'n treyéu de plorar? *Mirant enrera.* No ve María?

MARTA

S' ha quedat vora d' ell: ens hi estém sempre.

NICODEMUS

Pobre Llátzer!

MARTA

Tres días fa á aquest hora
que 's morí 'l trist germá. Tant que 'ns volía!
Ja l' heu vist, Nicodemus!

NICODEMUS

Si no sembla
que siga ell! Qué trasmudat! Fins ara...
un' hora fa, que sé la trista nova.
Era al temple, y passant uns homes deyan:
«Ha mort en Llátzer de Bethania; en Llátzer
de casa de Simó, y que no l' enterran
esperant que Jesús lo ressusciti.»
A peu me n' hi vingut. Y diguéu, Marta,
es cert lo que allá deyan aquells homes?...
Qu' esperéu á Jesús?

MARTA

Sí: fa tres días
que l' esperém, y no ve may!

NICODEMUS

Creyéume:
que s' emportin á Llátzer al sepulcre.
Jesús se fa estimar perque predica
cosas que van al cor; mes fer miracles!...

MARTA

Quan va caure malalt lo germá nostre
un home hi enviárem. «Fes que vinga
Jesús pera que 'l curi!» Y a aquest home
no l' hem vist més!

NICODEMUS

Y donchs qu' esperéu ara?

MARTA

Resposta de Jesús!

NICODEMUS

Si estant ab vida
no ha vingut per curarlo, sent cadávre
no vindrá pas.

MARTA, *plorant.*

Massa que ho veig! El pobre!
Mes, ay, vos no ho sabeu! Si Jesús era
com nostre germá gran, com nostre pare!
Las penas del seu cor, que li eran dolsas
ab nosaltres partintlas, que ploravam
á sos peus assentats, á clar de lluna
sota del porxo, afadigats del dia!
De tants anys que era nostre! El vam conéixer
una nit qu' es ben lluny. Veuréu: tornavam
tots los de casa d' aplegar la oliva
als serrats de Betfaja. Va ser pobre
la cullita llavors, mes, cosa estranya,
sentíam dintre nostre una alegría!
Entrant á aquest carrer ja las tenebras
eran per tot, y anant á obrir la porta
Llátzer topá ab un home estés á terra.
«Potser es mort!» nos varem dir; y alsantlo
Llátzer y jo pels brassos, y María
per sota dels genolls, ens l' enduguérem
poch á poch aquí dins, y l' acostárem
al foch per retornarlo, que 's moría
de fret y fam; pobre Jesús! Y al véurens
rodejantlo ab amor, dintre sos brassos
nos va estrenyer plorant. «May entre 'ls homes,
ni més enllá, jo us deixaré!» Va dirnos!
Y ja ho veyeu: «No us deixaré!» Y no torna!

ESCENA II

MARTA, NICODEMUS, MARÍA, de la porta del mitj. ROBOAM després de la porta de la dreta.

MARÍA

Donchs que no ve Jesús, germana meva?

MARTA

Ni tan sols Roboam, que ell ens diría
si l' ha trobat y avuy ens abandona!

MARÍA

Potser á Nazareth vora sa mare
sería 'l bon Jesús. Oh, que 'ns hi dugan!
Ja sabeu á sa mare com la estima:
si ella ab nosaltres á Jesús pregava
fora viu altre cop lo germá nostre.

NICODEMUS

María, ara pequéu. Es lley del temple,
y jo en nom d' ell us ho haig de dir: que vaji
lo cos de Llátzer al sepulcre.

MARÍA, *veyentlo venir.*

Torna

Roboam! Ja es aquí!

MARTA

Oh, Jehová, gracias!

MARÍA

Y Jesús?

MARTA

Y Jesús?

ROBOAM

No vé!

MARTA

El vejeres?

MARÍA

Que no vé has dit!

ROBOAM

Si he caminat buscantlo!

MARTA

Oh, digas, Roboam!

ROBOAM

Ningú 'l sabía:
al cap d' avall á Jericó me 'l trobo.
«Senyor—li he dit;—veníusen á Bethania:
Llátzer está malalt!» Ha alsat la vista
mirant al cel, y no ha dit res! «Qu' es l' home,
Senyor, que més voleu! Que potser ara
ja está finant, Senyor!» «Entórnat, déixam;
Llátzer es mort», m' ha dit; «que per ma gloria
aixís del cel ho ha disposat mon pare!»
Jo que he afegit: «Li tornaréu la vida!
Veniu ab mi, Senyor!» *No pot seguir, plorant.*

MARÍA

Y qué ha dit?

MARTA

Conta!

ROBOAM

Lo mateix altre cop. «Entórnat, déixam!»
Y quín plor ell!

NICODEMUS

Es que poder li manca
per dar la vida als morts.

ROBOAM

Fins sos deixebles
m' han dit que no esperés. Y aquí ja 'm trobo.

MARTA

¡Donchs ja no hi ha remey!...

MARÍA

Quí sap si encara!...

NICODEMUS

María, no pot ser sobre la terra
un cadávre tant temps! Si ja ni es ombra
del que era germá vostre.

MARÍA

Ell lo volía!...

NICODEMUS

Roboam, tot seguit: la sepultura
qu' estiga preparada.

MARTA

Oh, nó!

MARÍA

Esperéuvos!

NICODEMUS

Si no hi ha qu' esperar! Si axó es desvari!
Ves, Roboam.

MARTA

Ves, donchs.

MARÍA

Fins á la tarde!
Quí sap!...

NICODEMUS

Esperém. Digas que á hora tersa
será l' enterrament.

MARÍA, *las mans al cel.*

Senyor!

ROBOAM

Hi corro.
Surt per la dreta.

NICODEMUS

Y ara nosaltres fins que l' hora sía
preguém vora del cos del pobre Llátzer
Surten pel mitj.

CAMBI DE DECORACIÓ

QUADRO TERCER

Sepultura de Llátzer. Gran cova en la roca viva que ocupi tota la escena. Al fons y lo més alt possible, la entrada de la cova. De cara al espectador la sepultura oberta que te de servir per l' enterrament de Llátzer. No será en terra sino en lo mur. Vora del mateix mur, dreta y apoyada en ell, la llosana que servirá pera tancar la sepultura. Al alsar lo teló se sentirá trevallar á Jonás, picant la eyna en la pedra viva. Una antorxa clavada en terra iluminará escasament la cova.

ESCENA I

JÓNÁS, després ROBOAM. Jonás triga á parlar sentíntsel una estona com pica á la roca.

JONÁS, *surtint de la sepultura.*

Me sembla qu' es prou fonda. Y per la feyna
que hi te de fer á dintre 'l pobre Llátzer!...
No hi te de ballar pas. Si es que la troba
estreta quan hi sigui... Eh, que truqui!
Treurém la terra y 'l pedruscall á fora.

Torna á dintre. Se sent lo ferro gratant en la roca. Roboam lo crida del forat de la cova sense que se 'l vegi mentres baixa. Ve sense llum.

ROBOAM

Jonás! *Aquest no 'l sent.* Jonás!

JONÁS, *surtint del sepulcre.*

Qui hi ha? Sembla que cridan!

ROBOAM, *baixant.*

Donchs que no 'm sents?

JONÁS

Ah, tu! Veurás, escuro
aquest forat! Mira qu' es negre!... Escolta:
diuhen que aqueix... Jesús, á tots un dia
ens fará pujá al cel? Ves quina feyna
el que 's trobi tant fondo! A mí que 'm pósin
damunt del cim més alt: quan ell me cridi
ja seré á mitj camí. Eh? *Riu.*

ROBOAM

Déixau corre.
Com está aqueix sepulcre? Ha d' enterrarshi
á Llátzer tot seguit.

JONÁS

Veurás, que 'l dúgan:
tot está á punt. Sols treure un xich de terra.

Jonás se fica al sepulcre. Roboam s' assenta en primer terme.

ROBOAM

(Quanta negror! Qu' es trista aquesta cova!)

Jonás de dintre del sepulcre, esforsant la veu perque Roboam lo senti.

JONÁS

Roboam, no ho cregas pas això que 't deya
d' altra vida millor! *Segueix trevallant dintre.*

ROBOAM, *sense ferli cas.*

(Y sas germanas
que en Jesús esperavan!)

JONÁS, *també de dintre.*

Al sepulcre
tot s' acaba, tot, tot!

ROBOAM

Enllesteix, home.

Surt Jonás ab un cabás ple de pedruscall y las eynas sobre.

JONÁS, *sério.*

Ves jo si ho puch saber! Trenta anys que tracto
tota mena de gent. Morts, saps? Donchs, mira:
quan los vaig á enterrar, jo 'ls hi pregunto,
á la orella, ben baix, perque no 's cregan
que ho vuy xerrar: «Que hi ha de l' altra vida?»
Donchs ningú 'n sap pas res.

ROBOAM

No son angoixas
lo queá tu 't matarán: ets de bon geni.

JONÁS

Els que 's móren me déixan la alegría:
per xó 's quedan tan sérios quan els tanco.

ROBOAM

Saps qu' estava pensant? Quí será l' home
que 'm ficará al sepulcre.

JONÁS, *indiferent.*

No me 'n cuydo!
Un... com ara jo ó tu! Un tros de carn viva.
Un que pensi potser, quan aquí trenqui
suant la roca, en que la nit passada
sa muller li va dir que se sentia
bellugar un fillet en las entranyas.

ROBOAM

Es clar qu' es lo mateix. Mes jo voldría
saberho tot: lo lloch en que m' enterrin!...
Y si aixó m' ho digués algún sant home!...

JONÁS

Algún profeta?

ROBOAM

Sí.

JONÁS

Com tot ho sáben!...

ROBOAM

També te 'n rius?

JONÁS

Ca, home! Jo tenía
un germá igual que tu. Donchs un profeta
li va dir, ben segur, que sa mort fora
en lo desert, y mort de set. Saps ara
hont va perdre la vida, y de qué, 'l pobre?

Passava 'l riu Jordá, y com que venía
crescut d' unas grans plujas, va ofegarshi.
Y li van dir de set.

ROBOAM

Es que profetas
n' hi ha de bons y de dolents: sería...
un profeta... m' enténs?... Un... que no ho era.

JONÁS

Falsos ó no... veurás: desde aquell' hora
que no crech pas en cap.

ROBOAM

Ni en Jesús?

JONÁS

Menos!
Oh! Y aquest no es profeta: fins li diuhen
qu' es fill de Jehová! Que hi creus tu?

ROBOAM

Ara...
no hi crech!

JONÁS

Es clar: diu que als malalts els cura;
que ressuscita als morts... Mirat á Llátzer.

ROBOAM

Jo ho sé, que li he parlat.

JONÁS

Donchs ja ho veus, home.

ROBOAM

Marta y María si qu' encara esperan.

JONÁS

Be, que son bojas?

ROBOAM

Es que tant parlava
d' estimársel Jesús, que no 's pot creure
l' hagi deixat aixís!

JONÁS

Qui més s' estima
á un fillet que una mare. Donchs la pobre
que hi fará si ell s' ha mort? Quan una mare
no torna 'l fill al mon,... no 's ressuscita!

Se comensa á sentir la marxa del enterrament de Llátzer.

ROBOAM

Que hi ha pastors per aquí prop?

JONÁS

No, home;
es l' enterro de Llátzer. Te: ja venen.

ESCENA II

ROBOAM, JONÁS, LLÁTZER, MARTA, MARÍA. NICODEMUS, sacerdots, tocadors de flauta, ploraneras, poble. Llarga comitiva portant lo cadávre de Llátzer. Devallan poch á poch. Venen ab atxas que despedeixen claror rojenca, esmortuhída.

ROBOAM

Quanta de gent! Si era tan bo!...

JONÁS

Això ho diuhen
de tothom, ves. Potsé 'ls dolents no 's moren.

Al ser al mitj de la escena deixan lo bayart ab lo cadavre en terra: lo volta tothom. Para la música.

NICODEMUS

Ho va dir Jehová. Puig que menjares,
oh Adám, del arbre que vedat t' había,
malaheixo la terra per ta culpa.
Esquerpa 's tornará; ab suhor del rostre,
entre espinas y abrulls lo pá has de treure,
fins que 't rebi altre cop la terra mare;
qu' ets pols, y en pols te tornarás un dia!

Los que han portat á Llátzer tornan á agafar lo bayart per durlo á la sepultura. Marta y María 's tiran sobre 'l mort plorant: y ells deixan altre cop lo bayart en terra.

MARÍA

Germá!

MARTA

Germá del cor! Per qué 'ns deixáres!

MARÍA

Jesús t' ha abandonat! Y ell que 'ns ho deya:
«Tinguéu fé, y esperéu» Oh, Marta, Marta!

MARTA

Jo hi creya en ell: tu be ho saps prou, María.

MARÍA

Jo encara hi crech! Jesús! Senyor! No 'ns deixis!

MARTA

Ploremlo per may més! Jesús no escolta!

Nicodemus fa que tornin á alsar lo cadávre. Se 'l enduhen al sepulcre.

MARÍA

Germá! Germá! No me 'l prengueu!

MARTA

Vuy véurel!

Vuy besarlo altre cop!

MARÍA

Germá! Ma vida!

NICODEMUS

María! Marta! Prou; ja prou! Que 's peca
revelantse á Jehová! Marta! María!
Ellas s' abrassan plorant. Nicodemus las hi parla mentres Jonás ajudat de Roboam y altres homes fican lo cadavre á la sepultura y la cubreixen ab la llosa.
Vosaltres prou qu' heu fet: á totas horas
heu vetllat aprop d' ell. No hi ha hagut bálsam
pera curarlo. Fins aquell que creyau
que tot ho pot... l' ha abandonat; que contan
los jorns allá, y li va arrivá 'l seu últim!
Quedan plorant abrassadas. Jonás y Roboam van parlant á mitja veu y ab pausas.

JONÁS

Ara la llosa. Y poch á poch. Va! Aixeca.

ROBOAM

Seguím. Seguím. *La portan cap á la boca del sepulcre.*

JONÁS

Va! Encaixa tu.

ROBOAM

Ve justa.

JONÁS

Donchs per aquí també. Fiquemla endintre.
Pican en la llosa. Ab lo soroll Marta y María se donan compte de que ja está enterrat.

MARÍA

Ah, Marta! Ja no hi es!

MARTA

Solas, germana!
Qui 'ns guiará pe'l mon?

MARÍA

Germá!

NICODEMUS

(Pobretas!)
Anem, Marta, María! Anem! *A tothom.* Tots fora,
que aquí tot ha acabat.
Jonás escura las eynas en un costat.

MARÍA

No; jo us ho prego:
un instant, un tant sol. Germana, Marta,
mos parents, mos vehins! *A Nicodemus.*
Vos, qu' en lo poble
feu de pare de tots!... genolls en terra!
Tothom s' agenolla menos Nicodemus y Jonás.
Es l' últim cop! Germana, que ta vida
siga tota en ton cor! *A tothom.* «Jesús!—diguéuli—
»en vos creyém! Vos sou 'l Crist!»

MARTA

Germana,
dintre mon cor jo hi crech, y ho diu ma boca:
es el Crist: jo 'l confesso!

MARÍA

Si ell ens deixa
será que ho vol, la gloria de son Pare!
Jesús, vos adorém!

MARTA

Jesús, som vostres!
Senyor, hont sou?

MARÍA

Senyor?

S' ilumina suaument la entrada de la cova.

ROBOAM, *Ab terror y á mitja veu.*

Miréu, la lluna!

NICODEMUS

No es la lluna: es el sol! *Tothom se posa dret.*

ROBOAM

El sol?... Un home!

En aquest moment apareix Jesús á la entrada de la cova y va baixant. En tant que baixa, grans remors de tothom: poch á poch los crits s' apagan. Quan es baix silenci general. Entre las exclamacions de la gent, mentres devalla Jesús, que se sentin vagament las següents paraulas:

ESCENA III

JESÚS, MARÍA, MARTA, NICODEMUS, ROBOAM, JONÁS, sacerdots, músichs, ploraneras, poble.

MARÍA

Es ell!

MARTA

Sí, l' es!

MARÍA

Jesús!

MARTA

Jesús!

ROBOAM

El Mestre!

HOME 1.er

(Jo may l' havia vist!)

DONA 1.a

(Lo cor me salta!)

HOME 2.on

Es Jesús!

DONA 2.a

Lo Rabí!

ROBOAM

Sí, es ell! Miréusel!

MARÍA, *quan Jesús ja casi es abaix.*

Senyor!...

MARTA

Senyor... nostre germá!...

JESÚS

Apartéuvos!...

Pausa. Llátzer! *Pausa.* Llátzer! Desperta!

Cau la llosa á trossos. Sols se veu la foscor á dintre. Esclamació d' espant de tothom, que 's fa enrera. Pausa.

Llátzer! *Pausa.* Vina!

Se veu á Llatzer que, en mitj de la foscor, automáticament se va aixecant, avansant y sortint encara cobert ab la mortalla. Gran remor de tothom, d' admiració y terror, cayent de genolls.

LLÁTZER, *de dintre del sepulcre.*

Senyor! *Desde fora.* Senyor!

JESÚS, *abrassantlo: los ulls al cel.*

Oh, Pare! Es vostra gloria!

GRUPO DE GENT

Miracle!

NICODEMUS *y altres.*

Ell es el Crist!

ROBOAM *y molta gent.*

Es Deu!

JONÀS *y tothom.*

Miracle!

Al mitj Jesús abrassat á Llatzer. Maria, Marta y Nicodemus besan lo ropatje de Jesús. Jonás als peus també de Jesús, plorant.

TELÓ

Acte tercer.

QUADRO PRIMER

Portich de Salomó en lo temple de Jerusalem. La porta del temple á la esquerra: á la dreta la entrada que conduheix á la ciutat. Al fons botigas per vendre. La plassa está plena de gent; uns aturats, altres anant y venint. Per entre 'ls grupos passan homes, donas y criaturas portant ofrenas: com pans, gerras de mel y oli, anyells, coloms, tórtoras, etc. Al cap d' una estona gran remor entre 'l poble mirant tothom cap á la dreta. Després van venint de dita direcció, primer Malcos, després soldats del Temple de dos en dos ab las espasas nuas, per últim Caifás. Los soldats s' aturan al parlar Caifás. Es en ple dia.

ESCENA PRIMERA

CAIFÁS, NICODEMUS, MALCOS, JONÁS, ROBOAM, GALAT, ABNON, soldats del temple, homes, donas y criaturas.

CAIFÁS

Malcos.

MALCOS

Senyor?

CAIFÁS

Vuy que tothom s' aparti.
Soldats y tot. No més á qui jo diga.

Los soldats empenyen á tothom cap al fons. La gent parla mentres la empenyen los soldats.

JONÁS, *á Roboam.*

Qui es aquest?

ROBOAM

Es Caifás: aqui goberna.
Es lo gran sacerdot.

JONÁS

Com no sortía
may de Bethania jo...

MALCOS

Ningú s' aturi!

JONÁS

Fa cara de mal home!

ROBOAM

Qué dius! Calla;
que 't pot costar la vida! Aquí es el temple!

JONÁS

Es que 'n fa cara!

MALCOS

Fentlos retrocedir Aneu! Aneu!

JONÁS *á Malcos.*

No pitjis

CAIFÁS

Nicodemus.

Caifás l' ha anat buscant ab la vista desde que ha entrat: era entre la gentada.

NICODEMUS, *ananthi.*

Senyor.

MALCOS, *als del poble.*

Enrera! Apártat!

La gentada que ja es al fons casi desapareix de la vista del espectador. Los soldats ab Malcos també quedan al fons contenint al poble.

CAIFÁS

Entré 'l poble us he vist, y vuy á solas
preguntarvos avans d' entrar al temple.

NICODEMUS

Deguéu. Perque no se...

CAIFÁS

No més se parla
d' aqueix home, aqueix boig de Galilea
per tota la ciutat. Fa massa días
qu' estém aixis, y cal que això s' acabi.
Miréu quanta de gent. Sabéu qui 'ls porta
al temple cada dia? Ja no venen
per nosaltres; ah, no! Sols per sentirlo,
per sentir á Jesús tots ells s' acollan!
Aqui parla atrevit contra nosaltres!
Ens tracta de malvats! Aixeca als pobres
contra dels richs! Vol ensorrar lo temple!
Y 's revolta la gent y 'ns fará runa!
Y ara sabeu que va corrent pel poble?
Que ressuscita als morts, y que á Bethania
un n' ha fet viure qu' era ja al sepulcre!
Vos que aneu á eixa vila sabreu dirme
si allá s' ho creuhen, y si es cert, disposo
que s' ajunti 'l consell, y això s' acabi!

NICODEMUS

Si que jo us ho puch dir, senyor; que hi era.
Al devant de mos ulls y tot el poble
lo miracle 'l va fer!

CAIFÁS

Que ressuscita
els morts lo galileu? Y 'l qu' ara 'm parla
sou vos, del Sanedrí?

NICODEMUS

Jo, Nicodemus,
que us torno á dir qu' es cert!

CAIFÁS

Donchs jo voldría
que avans de dir ma boca eixas paraulas,
com Abicí y Nadab, me tornés cendras
un llamp del cel!

NICODEMUS

Senyor!... Lo llamp que vinga
si no es cert lo que us dich!

CAIFÁS

Quan així parla
la gent del temple, qué fará 'l vil poble!

NICODEMUS

Vos no l' heu vist, Caifás; perque si 'l veyau!...

CAIFÁS

Calleu, que 'm fa vergonya fins sentirvos.
Aqueix home es la lepra que 'l que toca
ho pudreix com cos mort! Per ell nosaltres
som la mentida qu' ha de caure en runas!
Y ell es l' odi no més!

NICODEMUS

No: 'l qu' ell predica
es de pau!

CAIFÁS

Nicodemus, quan vos donan
los gentils per anar contra del temple?

NICODEMUS

Oh, senyor! Qu' es qu' heu dit? Si vos no fósseu
sobre tots los juheus, eixas paraulas!...

CAIFÁS

Vos contra mí! Axó es obra del que 'n terra
vol veure 'l Tabernacle y nostre poble;
perque 'l diable hi ha en ell! Aquí! Aquí, Malcos!
Que agafin á Jesús allá hont lo vegin!

NICODEMUS, *á Caifás.*

Que 'l poble 'l vol, y donará la vida
cent cops per defensarlo!

CAIFÁS, *á Malcos.*

Allá hont lo trobin!
Ó viu ó mort!... Ó arrossegant per terra!
Y si corre la sanch, qué hi fa? Que corri!
Ab sanch dels que 'l defensín, sanch impura,
que 's rentin los carrers de sas petjadas,
y en ella 'ls cans s' afartin y s' hi ofeguin!
Mes portéume á resar al peu del ara.

Surt Caifás per la esquerra en mitj dels dos rengles de soldats. Malcos va devant.

NICODEMUS

(Jo á avisar á Jesús y als seus deixebles!)

Surt per la dreta. La escena se torna á omplir de gent com al comensar l' acte.

ESCENA II

JONÁS, ROBOAM, ABNÓN, GALAT, homes, donas y nens. Després JACOB

GALAT

Mírat l' enterramorts! Tu ets de Bethania.

JONÁS

Si que ho soch.

ROBOAM, *á Jonás.*

Déixal, home.

GALAT

Deus conéixer
á un que 's diu Jesús? *Riu.*

JONÁS, *ofés.*

Sí: qué hi há? Digas.

ABNÓN

Y creus qu' ell es profeta?

JONÁS

Un altra cosa:
més, molt més que profeta. T' ho asseguro.

ABNÓN

Tot ho creyéu 'ls de poblet.

ROBOAM

Nosaltres
creyém perque ho hem vist.

GALAT, *á altra gent.*

Sabeu que triga
Jesús avuy?

ABNÓN

Jo 'm penso que no torna.

ROBOAM

Per qué no ha de tornar?

ABNÓN

Perque s' acaba
la paciencia de tots y 'l millor dia
n' hi fem una! Que vagi á Galilea
á enganyar ignocents!

ROBOAM, *per Abnón.*

Aquest deu ésser
un servidor del temple.

JONÁS, *al poble.*

Eh, que s' estiman
tots los bons á Jesús?

GALAT

Ara vé! Ara!

ABNON

No! Son bromas d' aquest. *Riuhen Galat y Abnón.*

JONÁS, *á Roboam.*

Ja 'l cor sentia
que 'm saltava de goig.

GALAT

Com si un profeta
pogués ser galileu.
Ve Jacob de la dreta. Va de grupo en grupo captant.

ABNÓN

De sas montanyas?
Ni profeta, ni res!

JACOB

Feume una almoyna!
Un cuadrant! Un!

GALAT

Abnón, y com se sembla
al cego que captava aquí á la vora!

ABNÓN

Si jo 'm penso que es ell.

JACOB

Un cuadrant!

GALAT

Digas:
ton nom?

JACOB

Jacob.

ABNÓN

Es que ets igual que 'l cego
d' assí baix.

JACOB

Si soch jo: sols que la vista
me l' ha tornat Jesús.

JONÁS, *á Abnón.*

Ja ho sents. Escóltal,
y no hi cregas después.

ABNÓN

Aquest es cego.

JACOB

No, qu' ara hi veig com tots.

GALAT

Si, te, que 'ns mira.

ABNÓN

Quí t' ha curat?

JACOB

Jesús.

ABNÓN, *donantli una empenta.*

Ves!

ROBOAM

Escoltéulo.

JACOB

Vaig sentir gran remor: gent que passava.
«Es Jesús!» tothom deya; y m' empenyían.
«Es Jesús! Es Jesús!» Y una veu dolsa
m' estremí. No era d' home. Era... com d' ángel.
«Jo só la pau; jo só l' amor! Qui 'm vulga
que vinga á mí que de la nit faig dia!...»
Jo que... «Senyor,—li dich—só en nit eterna;
no us veig sino ab lo cor!» Y van contarme
que á la terra escupí, y ab lo fanch d' ella
m' ungí 'ls ulls. Y 'm va dir: «A la piscina
de Silohé veste á rentar!» Hi corro,
topant per los carrers, cayent, alsantme!...
M' hi rento 'ls ulls! Hi veig! Quánta hermosura!
Terra, cel, tot es meu! Ja no soch pobre!

GALAT

Es que tu no eras cego!

Uns se posan á favor de Jacob, altres en contra.

ABNÓN

Nó; 'ns enganya!

ROBOAM

Si ho sap tothom!

ABNÓN, *á Jacob.*

Qu' ets galileu?

GALAT

S' ajudan
ells ab ells!

JONÁS

Ho era cego!

ABNÓN

Axió es mentida!

JACOB

Ay pobrets de vosaltres si us tornéssiu
com era jo!

GALAT

Tu ets nazaré!

JACOB

La vista
de que us serveix, mesquíns?

ABNÓN

Ara 'ns insulta!

ROBOAM, *per que calli.*

Jacob!

JACOB

Sí que ho diré; sempre, ab veu alta:
qu' ell m' ha curat, Jesús!

GALAT *y altra gent.*

Mori aquest home!

ABNÓN

Que no 'ns escapi!

GALAT

Mori!

ABNÓN

Arrosseguemlo!

Part del poble va per matar á Jacob. Roboam, Jonás y altres lo defensan. Jacob, fuig perseguit, y al anar á desaparéixer per la dreta cau abrassantse als genolls de Jesús que 's presenta en aquell instant seguit dels apóstols.

ESCENA III

JESÚS, PERE, JOAN, JAUME, ANDREU y altres apóstols menos Judas. JACOB, JONÁS, ROBOAM, GALAT, ABNÓN y poble.

POBLE

Mori!

POBLE

Mori!

JACOB, *cayent als peus de Jesús.*

Senyor!

Pausa. Jesús mira á tothom. Los enemichs baixan los ulls, muts, imposats.

JESÚS

Oh, Jacob, míram!
Creus tu en lo fill de Deu?

JACOB

Senyor, diguéume
qui es pera que hi cregui.

JESÚS

Tu l' escoltas,
tu l' has vist, y ara 'l veus; qu' ell es qui 't parla.

JACOB

Jo hi crech, Senyor, jo hi crech; y 'ls peus us beso!

JESÚS

Jo so l' únich pastor de la ramada:
y en veritat vos dich que 'l qu' á la cleda
hi entra pe 'l mur es malfactor y es lladre.
Obre 'l pastor la porta á las ovellas,
las crida pe 'l seu nom y bélan totas:
y ell va al devant, y com sa veu coneixen
lo van seguint saltironant festivas.
Jo so la porta y 'l pastor; lo lladre
ve á robar y á matar; y jo per ellas,
per sa vida salvar, dono ma vida!
Los últims versos ja 'ls ha dit Jesús caminant cap al temple, seguit dels apóstols y de tothom.

JONÁS, *á Roboam.*

Seguimlo, que va al temple!

ROBOAM, *á un que li priva d' anar depressa.*

No t' aturis!

GALAT, *á Abnón.*

Tant valent quan no hi es, no més que 't miri
ja 't quedas mut.

ABNÓN

Sí? Ja veuras quan torni!

GALAT

Nos pren per nens.

ABNÓN

Seguimlo.

GALAT

Sí, seguimlo.

La gentada va entrant al temple darrera de Jesús. Pere, Joan y Jaume no 'l segueixen aturats per Nicodemus que ha vingut de la dreta.

ESCENA IV

NICODEMUS, JOAN, PERE, JAUME

NICODEMUS

Joan, una paraula! Pere! Jaume!

PERE

Esteu esgroguehit!

NICODEMUS

Es que perilla
la vida de Jesús!

JOAN

Oh, Deu!

NICODEMUS

Que ho sápigan
tots aquells que l' estiman! S' han dat ordes
per agafarlo!

JAUME

Qui?

NICODEMUS

Caifás, que al temple
es lo gran sacerdot!

JOAN

Aném, seguimlo!
No deixém á Jesús!

PERE

Cal que depressa
surti de la ciutat.

NICODEMUS

Que aquí no torni
mentres hi hagi perill.

JAUME

Mes si l' agafan
sortint del temple!...

NICODEMUS

Jo faré 'l que puga:
mes sobre de Caifás no hi tinch cap forsa.
Se 'n va per la dreta.

PERE

Si no haguessim sortit de Galilea!...

JAUME

Jerusalém no 'l vol!

JOAN

Tens rahó, Jaume!
Entran al temple.

ESCENA V

JUDAS, ve de la dreta.

Que temps perdut! Se lleva á l' hora prima,
se 'n ve á Jerusalém, y aquí 'ls hi parla
de son pare, del cel, de que á la terra
hem vingut per patir; y fa dels pobres,
de cobradors de Roma y vils perdudas
sa cohort d' escullits! Y, te, nosaltres,
més bojos qu' ell, salvantlo de las turbas
que per fill de Jehová no 'l volen pendre.
Rihent. Fill de Jehová, y com jo de carn y ossos!
Fill de Satán potser; perque en miracles

hi entén, y de debó! Si jo tenía
la trassa d' ell!... Enllá estrafets y pobres!
Los prodigis als richs! Y aquí ben plena: *Per la bossa.*
que això es gran sacerdot; y es rey; y encara
més, més: qu' es Jehová! Té! Morta! Buyda!
Rebat la bossa per terra.
Ah! Si ell no hi fos! La colla dels deixebles
á mí, que sé 'l que vuy, á mi 'm creuría;
y llavors... endevant! No ha dit que 'ns dona
son poder á nosaltres quan per sempre
se 'n vagi d' aquest mon?... Ve Jesús! Calma.
Recull la bossa.

ESCENA VI

JUDAS, MALCOS. Al temps que Judas va cap al temple topa ab Malcos que 'n surt.

MALCOS

Qué no veyéu la gent?

JESÚS

Y vos?

MALCOS

A dintre
á pregar: no assí fora!

JUDAS

El que m' agrada
jo ho faig per tot arreu. Res se us endona.

MALCOS

Molt, aquí hont ara som.

JUDAS

Es que del temple
seriau l' amo vos?

MALCOS

No: soch lo guarda.
Y á vos me sembla que us he vist! Seríau...
deixeble de Jesús?

JUDAS

Sí: y qué?

MALCOS, *irónich*.

Res, home.
Res; ara res. Anéusen ab lo Mestre.

JUDAS

(Qué voldrá dir?)

MALCOS

Veuréu: una pregunta.
Vostre Jesús hont viu? Quan cap al vespre
se 'n va d' aquestos llochs ja ningú 'l troba.

JUDAS

Diguéuli á n' ell, si no us fa por. Y massa
ja us he parlat. *Se 'n va al temple.*

MALCOS

Anéu! Y humil li diuhen
á la gent que segueix al fals profeta!
Ja faig be d' agafarlo: mes el voltan
massas aquí... M' esperaré que siga
lluny tanta gent, y en altre lloch. Ja torna:
que no 'm vejan.
Va al fons de la escena entornantsen al temple per darrera dels que surten.

ESCENA VII

JESÚS, PERE. JOAN, JAUME, ANDREU, JUDAS, ROBOAM, JONÁS, GALAT, ABNÓN, apóstols, poble. Tots venen del temple. Devant surten Galat, Abnón y altres. Després Jesús seguit d' apostols y molta gent. Tot lo dialogat entre Jesús y enemichs ab remors encontrats.

ABNÓN, *á Galat.*

Veurás si li pregunto.
Y que hem de riure!

GALAT

Jo acabat: espérat.

JOAN

Senyor, us persegueixen! Han dat ordes
del Sanedrí!, Senyor, de que us agafin!

PERE

Aném d' aquí, Senyor; aném depressa!

JESÚS

Ma hora no ha arribat, mes ja s' acosta.
Si 'l gra que cau en terra no moría,
fora ell no més: morint qué fruyts que dona!

ABNÓN

Rabí, qui us ha ensenyat aquestas prédicas?

JESÚS

Mon Pare qu' es al cel, pera vosaltres;
qu' ell es pare de tots.

ABNÓN

El pare nostre
es Abraham.

JESÚS

Si en Abraham creguéssiu
vos dich en veritat que 'n mi creuríau;
qu' ell véurem desitjava, y ell me veya.

GALAT

No teniu quaranta anys, y á aquell sant home
lo coneguéreu vos?

JESÚS

Y jo us dich ara
que avans qu' ell fos vaig esser!
Riuhen Galat, Abnón y algun altre.

PERE

(Gent perduda!)

JOAN

Aném, Senyor!

JONÁS, *á Galat y Abnón.*

Mals cors!

GALAT

Rabí, diguéume:
Moisés los hi va dar als nostres pares
maná qu' es pá del cel: y quina cosa
vos ens donéu, Rabí?

JESÚS

Ah, que no ho era
son pa del cel. Del cel el que jo us dono!

GALAT

Y hont es el pa? Si feu cara de gana!
Riu Galat, Abnon y altres.

PERE

Vil! *Anant á pegar á Galat.*

JOAN, *conteníntlo.*

Pere!

GALAT. *á Abnón per la cólera de Pere.*

Que no 'i veus?

JESÚS

Mon pa es de gloria;
que 'l pa so jo mateix. Aquell que 'm prenga
may tindrá fam, ni set: may de la vida!

ABNÓN

Rabí, que 'ns voldréu dir si sou 'l diable?

PERE

Vos, vos el sou! Y aquestos!

JOAN

Pas! Anémsen!

PERE

Gent vil y miserable! Us faré á trossos!

Pere avansa per barallarshi: Joan també y algun altre. Jesús los fa retrocedir imposantse á tothom. Judas mostra satisfacció de la cólera de Jesús.

JESÚS

Pere! Joan!... Deixéulos! Cuchs de terra,
no están fets á la llum! Son de la rassa
qu' apedregá als profetas! Com sepulcres:
blancor per fora; corrupció per dintre!
Mes ja 'l cástich vindrá sobre vosaltres!
Ay de tots, faritzeus, xusma d' hipócritas,
que 'n lo lloch de Moisés vos asseguéreu,
y ma casa heu tornat cova de lladres!
Sou fugits de las ayguas del Diluvi!
Escapats de la runa de Sodoma!
Ay de vosaltres, faritzeus, quan vinga

lo carro del Senyor per sobre 'ls ayres,
que al lluny del mar bramularán las onas,
lo sol s' apagará, fondrás la lluna,
plourán feixos de llamps y foch y sofre,
y caurán las estrellas com á llágrimas!
Llavors dins teu, Jerusalém, la guerra
fará corre la sanch de ta fillada
á rius y á mars fins á rentar la culpa!
Gent contra gent, y regne contra regne;
y terra y cel bregant! Mateix que canyas
pe 'l temps podridas s' ajeurán las torras;
la llar del rich, del miserable, runa;
valls fondas las montanyas; y en lo temple
mon Pare ab lo puny clós pegará assobre,
y 'l tot esbadallantse com magrana,
esclatarán las pedras ab las pedras,
y per ull de garbell passarán totas!
Dia d' horror, de malvestat y angunia!
Los ossos cruixirán glassats per dintre!
S' estroncarán los pits! En sas entranyas
las donas sentirán als nins que ploran
y sens saberho 'ls hi caurán! Sanch viva,
y fel, y bava de serpent los homes
suarán á raig fet, sas cabelleras
com punxas d' erissó!... Y 'ls que no acabin
á tall d' espasa, acabarán d' angunia;
y 'ls que quedin, errants de poble en poble,
sense patria may més, sense que arribi
may més son deu qu' esperarán debadas,
llevors d' un arbre mort rodant per terra
sens treure arrels jamay, aucells que covan
al niu d' altres aucells!... Així 'ls que quedin
anirán per lo mon fins l' últim dia!

JONÁS *y molts altres.*

Pietat!

ROBOAM *y més gent.*

Senyor, perdó!

GALAT, *contenint als dubtosos.*

Com diable parla!

ABNÓN, *idem.*

Ens enganya aquest home!

Alguns á favor dels apóstols. Altres en contra. Gran confusió y cridoria.

GALAT

Apedreguemlo!

JONÁS

No!

PERE

Qu' es lo Christ!

GALAT

No ho es!

JOAN

Escolteu!

ABNÓN

Mori!

ESCENA VIII

Los anteriors; MALCOS y soldats venint del temple. Després NICODEMUS de la dreta. Per últim CAIFÁS y sacerdots sortint del temple. Lo poble en confusió gran va cap á la dreta. En mitj de la confusió Jesús, apóstols y poble desapareixen per aqueix costat.

MALCOS

Ara es l' instant millor! Guardias del temple,
agafeu á aquell home!

PERE

El que s' acosti!...

JOAN

Qu' ell es lo Crist!

GALAT

Que mori!

ROBOAM, *ab altres privan que avansin los guardas.*

Jo 'l defenso!

MALCOS

Guardias del temple, avant! Cayga qui cayga!
Contra Jesús y 'ls seus!

Los guardias no han passat del mitj de la escena. La gentada 's va perdent per la banda dreta ab gran confusió. Fins al últim molt rápit.

NICODEMUS, *privant lo pas als soldats.*

Soldats, enrera!
Jo, prímpcep de la lley, jo aqui us ho mano.

S' aturan los soldats.

MALCOS

Son del gran sacerdot las mevas ordres!

Jesús y tothom ja son á fora.

NICODEMUS

Caifás no hi es: quan ell no hi es jo ordeno!

Apareixen de cop Caifás á la porta del temple entre 'ls sacerdots.

CAIFÁS

Caifás vigila sempre per la gloria
de Jehová! Contra Jesús! Depressa!

Surten cap á la dreta Malcos y 'ls soldats corrents.

Sou traydor á la lley vos, Nicodemus?

NICODEMUS

Ell diu la veritat!

CAIFÁS, *va á baixar las gradas. No 'l deixan los sacerdots. Ab lo puny clos amenassa á Nicodemus.*

Traydor!

Als sacerdots que 'l privan de baixar.

Oh! Fora!

Nicodemus queda creuhat de brassos devant de Caifás.

CAMBI RÁPIT DE DECORACIÓ

QUADRO SEGON

Un carrer dels arrabals de Jerusalém. Parets negrosas, escarbotadas per las plujas, tristas. S' acaba 'l dia. Al aixecarse 'l teló passa de dreta á esquerra un grupo d' amichs de Jesús fugint; no s' atura á la escena. Un instant després passa també fugint altre grupo. D' aquest segon grupo se desprenen, quedantse fatigats al mitj, PERE, JAUME y ANDREU.

ESCENA I

PERE, JAUME, ANDREU

JAUME

Pere!

ANDREU

Cálmat, germá!

PERE, *ab energía.*

Perque 'm traguéreu

d' enmitj d' aquella gent? Cova de lladres!
Que be us coneix Jesús! *Amenassant cap á la dreta.*

ANDREU

Hont vas?

JAUME, *aturantlo.*

No, Pere!

PERE

Ells prou m' haguéran mort! Mes un ó altre
ja hauría avans caygut!

JAUME

Que vils!

PERE

Hi ha un códol
dins cada pit: y un cor volém que tingan!

ANDREU

Y nosaltres com nens que fantasiávam
arribar, parlar ell, y caure en terra
tothom rendit!

JAUME

Veyeu qui no s' enganya!
Lo rebéreu ab palmas y estenían
los túnichs á sos peus...

ANDREU

Es qu' ara temen
á Caifás, y s' amagan molts que 'ns volen.

PERE

Cobarts! Quan ell ens diu qu' es vestidura
la carn tant sols, y 'l que perdrá la vida
la trobará allá al cel y pera sempre!
Si 'ns ajuntessim tots, d' aqueixa colla
d' inichs sayons ni rastre 'n quedaría!

JAUME

Germá... son molts.

ANDREU

Nosaltres grans d' arena!
Ells tota la montanya; y se 'ns ve assobre!

JAUME

Cal d' aquí que surtim.

PERE

Y las sandalias
espolsem, y 'ls ropatjes; y escupimlos!
La ciutat quedi ab ells; ja te la paga.

ESCENA II

PERE, JAUME, ANDREU, JUDAS. De la dreta.

JUDAS

Qui parla de fugir? Me sembla, Pere,
que sou vos lo cobart.

PERE

Jo?

JUDAS

Sí. Y vosaltres.

JAUME

Per salvar á Jesús!

JUDAS

Perque aquí dintre
sentiu por!

PERE

Judas!

JUDAS

Sou mateix que donas!

ANDREU

Vos déyau que vinguéssim á esta terra
qu' era aquí la victoria.

JUDAS

Sí; y encara
jo vos ho dich; mes no per eixas vias
d' amor y pau, que aquí d' aixó no 'n tenen!
Voléu que us parli clar? Fa temps perduda
qúe veya nostra causa ab aquest home.
Ell no ho enten, pensava, més valdría
que 'ns deixés á nosaltres... Clar, que 'm deya:
ens fa nosa Jesús.

PERE, *indignat.*

Sou dolent, Judas!

JAUME

Viure ab ell!...

ANDREU

Ó morir!

PERE

Qui es que us inspira?
Qui us contorba la son?

JUDAS

Aixó ho pensava;
ara no, que l' he vist com malehía.
Es valent y te geni: aixó es un home!
Pere, abrasséume: estém salvats si 'l Mestre
segueix aquest camí.

PERE

Apartéuvos, Judas!
No 'm toquéu!

JUDAS

Qu' ell castigui, y tot es nostre.
Per guanyar te d' haberhi sanch y ruina!

ESCENA III

PERE, JAUME, ANDREU, JUDAS, JESÚS, sostingut per Joan y seguit dels altres apóstols. Venen de la dreta.

JESÚS

Si, Judas, sanch y ruina! Qu' ella corri!...
Que ho anegui tot, los plans y las montanyas!

JUDAS

Axó, Jesús! Ara sou gran! La terra
será ben nostra, y tota!

JESÚS

Sanch y ruina!

JUDAS

Qui no us cregui que mori! Aixís! Que 's delmi
la ciutat! Aterréula! Aixís! Y 'ls altres
per la por ja us creurán!

JESÚS

Sanch abundosa!
Sí, Judas, sanch! Sí, sanch! Mes ay! la meva!
Per tot la meva sola! Y ells que viscan;
que jo 'ls perdonaré si 's penedeixen!

JUDAS

(Sempre 'l perdó!)

JESÚS, *que l' ha sentit.*

Sí; sempre!

JUDAS

Quantas voltas
los perdonéu? Tres? Quatre?... Set?...

JESÚS

Setanta
vegadas set; y més! Fins l' últim dia!

JUDAS

(No! No!)

JESÚS

¿Qué hi tens dintre del cor, oh, Judas!

JOAN

Senyor! Senyor!
Judas ab lo cap baix fins que son tots fora.

JESÚS

Ta set no es la set meva!
Ma set es de morir! Y, ay, que la copa
á mos llavis ja ve; que ha de cumplírse
ma missió sobre 'l mon! Fills meus, voltéume:
seguíume á aquest sopar que será l' últim!

PERE

Senyor?... *Van sortint per la esquerra.*

JOAN, *tot caminant.*

Parleu, Senyor!

JESÚS

Mos fills!... Seguiume!

ESCENA IV

JUDAS

Ah, no: no perdonar! Això es matarse:
y al qu' es mort se l' enterra y se 'l olvida! *Pausa.*
M' ha tractat de mal cor! Y ells ab despreci
s' han girat contra mí!... Tu te l' has feta
la sentencia, Jesús! Que tot acabi! *Pausa, meditant.*
Qué hi ha que fer aquí? No aném depressa!
Qui més pot á ciutat... son los que manan
dintre del temple. Y donchs, costi 'l que costi,
jo 'm faré meu aqueix Caifás. Voldrían
presoner á Jesús... Donchs jo 'ls hi entrego.
En Pere, en Joan y tots, quan ja no trobin
en lloch al Mestre, á mí 'm pendrán per amo.
Serán meus los del temple, será meva
la gent del poble!... Y jo seré de Judas!
«Ja ve Judas!» dirán, com deyan ara
«Ja ve Jesús!» Ell ho ha volgut: donchs siga!
Vol patir y morir? Qu' ara comensi!
Va á sortir per la dreta.

ESCENA V

JUDAS, MALCOS ab sos soldats. Venen de la dreta. Los soldats s' aturan sens avansar en la escena.

MALCOS

(Aquest home potser.) Ah, jo us recordo.
Vora 'l temple us he vist aquesta tarde.

JUDAS

Sí: y vos m' heu preguntat si es que sabía
ahont posava Jesús.

MALCOS

Me plau trobarvos
més alegre.

JUDAS

Ho estich.

MALCOS

Donchs la pregunta
vos torno á fer. Sabeu hont es que 's troba
ara Jesús?

JUDAS

Donchs jo us en faré un altra.
Quan me doneu, y us ho diré? Quí 'l vulga
sense perill y sense sanch...

MALCOS

Me sembla
que us he entés.

JUDAS

No del tot: que jo voldría
veure al gran sacerdot.

MALCOS, *estranyat del atreviment.*

Caifás!

JUDAS

Vuy ésser
son amich!

MALCOS, *rihentsen.*

Son amich! Y vos... un pobre!

JUDAS

No 'm coneixeu. Portéume allá hont ell sia.
Y tingueu ben present: no soch res ara,
mes potser algún dia desde 'l temple
jo us mani á vos y á totas eixas turbas.

MALCOS

(Un altre boig. Es de Jesús!) *Burlantsen.* Gran home,
voleu veure á Caifás? Jo us faig de guía.
Rihent. Soldats, baixeu 'l front, abaix las armas!
Féuli camí! Sens ell lo mon qué fora!
Los soldats se 'n riuhen.
Passeu devant.

JUDAS, *ab energía y orgull.*

Passéuhi vos. No encara
los soldats, no. Mon triomf será altre dia.
Surten Malcos y 'ls soldats rihent. Judas l' últim.

CAMBI DE DECORACIÓ

QUADRO TERCER

Lo Cenacle. Sala modesta: una taula parada al mitj. Jesús y 'ls apóstols acabant lo sopar. A la dreta una porta qu' estará tancada. Es nit.

ESCENA I

JESÚS, PERE, JOAN, JAUME, ANDREU, TOMÁS, FELIP, MATHEU, BARTOMEU y demés apóstols menos Judas.

JESÚS, *al final de sa prédica:*

No oblideu 'l que us dich. Y avans que us deixi,
escolteu l' últim manament. Ayméuvos
los uns als altres tal com jo us estimo.
Jo soch lo cep; mon Pare es qui 'l conrea;

los homes los sarments. Qui fruyt no donga
son falsó 'l tallará; mes de qui 'n tregui
ab sas mans cuydará las rahimadas.
Oh, sarments del meu cos: sava abundosa
prengueu de mi per gloria del meu Pare!
Fills meus! Fills meus! Oh quin dolor! Ja arriba
la hora trista en que us deixi pera sempre!
L' última nit que us parlo! La ramada
quan li fereixin al pastor, poruga
s' esgarriará belant; y, ay, que la fona
ab lo códol á dins ja volta en l' ayre!

PERE

No us deixaré, Senyor!

JESÚS

Avans tu, Pere,
que canti 'l gall me negarás tres voltas!
Mes jo, fills meus, us vetllaré; y vosaltres
sabeu hont vaig y coneixéu la via.

TOMÁS

Senyor, hont vos aneu, quín camí hi porta?

JESÚS

Jo so 'l camí, la veritat, la vida!

FELIP

Senyor, voldríam veure al vostre Pare.

JESÚS

Qui á mí 'm veu, veu al Pare, que 'n mi 's troba.
Trucan á la porta. Los apóstols espantats s' aixecan.

PERE

Potser guardas del temple!

JOAN

No obrím!

JESÚS

Judas!

Ja 'l sentía venir, que trepitjava
sobre 'l meu cor! Obriu, que sol arriba.

Un apóstol va á obrir y torna á seure á son lloch.

ESCENA II

JESÚS, JOAN, PERE, ANDREU, JAUME, BARTOMEU, FELIP, MATEU, TOMÁS, JUDAS y demés apóstols. Judas s' atura un instant á la porta reselós. Avansa després. Al acte que l' anomena Jesús li cau la bossa esgarriántseli las monedas.

JESÚS

Judas!

JUDAS

(Malehida bossa! No está feta
á portar tant de pes!...)

Va per terra recullint afanyós las monedas tot parlant entre dents.

JESÚS

Judas!

JUDAS

(Tu, ala!
A dins! Y tu! Tot lo camí que 'm cauhen
y no hi ha cap forat! Sembla mentida!)

ANDREU

Judas, que no seyeu?

Judas tindrá son lloch al costat d' Andreu.

JUDAS

Ja va! (Aquí sota...
n' ha caygut una...)

JESÚS

Los cuadrants se cullen,
mes no ma sanch, qu' enxopará la terra!

PERE

Sembleu un cá per sota de la taula.

JESÚS

A molts homes quant més los hi valdría!...
Petó d' home traydor!... Val més cent voltas
mos de cá enfollonit! Veritat, Judas?
Judas s' ha assegut, menjant depressa per amagar la turbació.

JUDAS

Senyor, com ara vinch no sé 'l que 's parla.

PERE

Per qué no responéu?

JOAN

Ben clar pregunta.

JAUME

Demanéuli, Senyor, si es d' ell ó es nostre
tant diner.

JUDAS

Si no es res: tan sols que dringan,
y cada salt vos sembla una moneda.

PERE

Prou n' hi hauría per comprá una barca.

JUDAS, *sempre menjant.*

Ni un rem.

JOAN

Donchs jo ab tot ell be compraría...
molts anyells pera 'l temple.

JUDAS

Ni una tórtora.

ANDREU

Si fins n' hi ha d' argent. Que las ensenyi.

MATEU

Jo 'n faría...

JUDAS

Quedártelas farías.

TOMÁS

Donchs jo una sinagoga en terra nostra.

JUDAS, *apartant lo plat ab ira.*

Ni 'm deixeu acabar: teníu! Sols manca
que digueu vos, Senyor.

JESÚS

Dels diners, Judas,
que t' han dat per esquer, dels qu' ara 't dongan,
una clau te de ferse: la clau mestra
qu' obri y tanqui l' infern!

Los apóstols creyent compendre á Jesús s' aixecan irats contra Judas. Aquest no 's mou d' assentat.

JOAN

Judas!

JAUME

Que parli!

PERE

Quí us ha donat eixos diners?

ANDREU

Que ho diga!

TOMÁS

Aquets diners!

BARTOMEU

Parleu!

PERE

Si calleu, Judas!

Jesús conte als apóstols.

JESÚS

Fills meus, ja prou; que 'l meu instant s' acosta.
Lo qu' ha de ser, ja es. Fills, separemnos!
Mes avans, l' últim cop. Teniu: partíusho.
Aqueix pa es lo meu cos que per vosaltres
va á la creu á patir mort afrontosa!
Y bebeu d' aquest vi, qu' ell es sanch meva:
sanch del nou testament, será escampada,
fills del meu cor, per remissió de culpas.
Jo no 'n beuré ja més, fins aquell dia
en que 'l bega novell y á vora vostra
al realme de tots qu' es de mon Pare.
Y ara á Getzemaní! Genolls en terra,
y 'ls ulls al cel vuy esperar ma hora.
Veniu ab mí vos, Pere, en Joan y en Jaume,
que 'l fill del home 's sent morir d' angúnia!

S' han separat tots de la taula, menos Judas. Pere, Joan y Jaume sostenen á Jesús que plora mitj desmayat. Judas, sol, sentat.

JOAN

Oh, Senyor, qué teniu?

PERE

Qué teniu?

JAUME

Plora!

JESÚS

Oh, Pare celestial, que defalleixo!
Que 'l cálzer sobrehix de fel qu' amarga!

Oh, Senyor, apartéulo de ma boca!
Flls estimats, que ve la mort! Voltéume;
guardéume ab vostre cos! Qui es que te armas?
Alguns apostols van rápidament á la taula á pendre 'ls ganivets. Pere mostra una espasa.

PERE

Senyor, tinch una espasa! *Tot molt animat y rápit.*

JOAN

Jo aquest ferro!

ANDREU

Jo ab las unglas!...

JAUME

Per vos!...

TOMÁS

Que 'm fassin trossos!

JESÚS

Ah, no; fills estimats! Llenséu las armas,
que no so 'l matador, que so, ay, la ovella;
y es la porta del cel la del sepulcre!
Deixan las armas.
De genolls á mos peus, volteu la soca!
Així á tots jo us hi vuy, fruyts de mon arbre!
S' han agenollat á sos peus, voltantlo, ben aprop d' ell.
No cayéu de corcats sobre la terra,
que cayéu de madurs. Llevor á dintre
la portéu tots. Arreläréu! Y als núvols,
arbres tornats de gerda brancalada,
pujarán vostres cims y vostra aroma!
Ah, que ja miro 'l bosch cubrint la terra!
De més alt que sas brancas y sas fullas,
jo 'l bosch lo benehesch, desde la gloria!
Jesús se queda mirant al cel ab los brassos estesos sobre 'ls apostols, veyéntsel movent los llabis per la oració. Los apóstols ploran. Judas s' aixeca per fugir.

JUDAS

(Y jo á veure á Caifás que ara no 'm miran.
Se 'n va á Getzemaní; que allí l' agafin.)

JESÚS, *sense girarse per mirarlo.*

Judas!... Hont ets? Oh, Judas, ves: depressa!
Judas al sentirlo fa soroll ab un tamboret, espantat.
Lo qu' has de fer fesho aviat, que 'm triga!
Los deixebles al compendre que Judas no es ab ells als peus de Jesús, s' aixecan indignats. Tot rápit.

JAUME

Si es allá sol!

PERE

No estava entre nosaltres!

ANDREU

Ell no pregava!

JOAN, *agafantlo.*

Agenolléuvos, Judas!

JUDAS

Deixéume!

PERE

Sou malvat!

BARTOMEU

Que no se 'n vaji!

JOAN

Es traydor á Jesús!

TOMÁS

Tanquéu la porta!

PERE, *amenassantlo ab la espasa.*

Vas á morir! Te!

JESÚS

Pere! Abaix las armas!
Que s' aparti tothom! Lluny! Si corría
la sanch de Judas, cada gota en terra
fora un cau d' escorpins! Gireu la vista!
Qui 'l miri, cegará! Qui 'l bras estenga
que li caygui del cos! *A Judas.* Ves! Per cent voltas
malehit de mon Pare! Lepra viva!
Cos y sanch de Cahí!... Satanás, corre!

Surt Judas, corrent, tambalejantse.

Y ara jo á morir!

PERE, *y tots.*

Oh, no!

JOAN

Aturéuvos!

JESÚS

A morir, oh 'ls meus fills, per tots els homes!

Jesús passa pel mitj dels altres deixebles que ploran y estenen los brassos suplicant perque no 'ls deixi. Lo segueixen també, plorant, Pere, Joan y Jaume. Los demés deixebles s' abrassan.

TELÓ RÁPIT.

Acte quart.

QUADRO PRIMER

Casa de Caifás. Cambra severa: á la dreta una porta, al fons una finestra alta per ahont anirá entrant després la claror del dia. Taula, tamborets, etc. Es nit.

ESCENA PRIMERA

CAIFÁS, que 's passeja y dicta; GALAT, que escriu. Després ABNÓN.

CAIFÁS

Y jo, Joseph Caifás, lo gran Pontífice
dels regnes de Judea, per la vida
que perilla del poble, li demano
á Pons Pilat, gobernador de Roma
lo cástich de Jesús de Galilea.
Ell escup nostras lleys, las lleys qu' Agripa
prometé respectar: lleys consagradas
ab sanch dels sacrificis, y sanch nostra.

ABNÓN

Senyor?...

CAIFÁS

No ha tornat Malcos?

ABNÓN

Ningú encara.

CAIFÁS

No comensa á aclarir?

ABNÓN

Per tot hi ha ombras.

CAIFÁS

Quan vinga Malcos, ó... un soldat, fes qu' entri.
Surt Abnón.
(Oh, quin trigar! Si es que m' enganya Judas,
lo clavo dalt la creu vora son mestre!
Era al cor de la nit quan ells sortiren,
y no son lluny d' aquí. El Cedró, la costa...
entrá' á Getzemaní, y lligarlo! Ah, Malcos,
lladre del temple! Ab l' agulló á la esquena
de tú y 'ls teus soldats, aquí ja fóras!)

GALAT, *molt humil.*

Senyor...

CAIFÁS, *sense girarshi.*

Quí es?

GALAT, *per lo que escrivia.*

Dech enrotllarlo, ó manca
escríurehi més?...

CAIFÁS, *girantse despreciatiu.*

Y tu qué vols? Contesta
quan te pregunti; y prou! *Torna á passejar.*
(Y com no arriba
may aquest home! Ni un avís! Si 'l poble
se revoltés en contra meu!...) *Se 'n adona de Galat.*

Va, esquéixau.
(Jo parlaré á Pilat) *A Abnón que 's presenta á la porta.*
No ha vingut Malcos?

ABNÓN

Senyor, hi ha 'l pare de la vostra esposa.

CAIFÁS

Anás! Oh, com s' atura!

ESCENA II

CAIFÁS, ANÁS, GALAT, ABNÓN y criats que s' entornarán. Anás ve apoyat en dos criats. Després se 'n van tots y ab ells Galat y Abnón. Anás es molt vell.

ANÁS, *mentres lo portan.*

(No 'l sé veure!)
Caifás, hont ets?

CAIFÁS, *acostantshi.*

Senyor.

ANÁS, *mentres lo fan seure.*

Ma llum s' apaga.
Tants anys de mirá 'l sol!... Axís sería
nostre pare Moisés vora 'l sepulcre.

CAIFÁS

Mes com á aquestas horas?...

ANÁS

Quan perillan
las lleys del temple, qui tranquil reposa?
Ta muller m' ho ha contat: la filla meva
ha vingut á alta nit. Diu que t' espanta
lo que crida aquest boig, perque hi ha al poble
molts que 'l segueixen.

CAIFÁS

Molts. Y si no arrenco
la mal' herba d' arrel!... Ay de nosaltres!

ANÁS

Per qué has trigat? Arrels y tronch y fullas!...
Tot á las flamas, y esventar las cendras!.
Quan era jo 'l Pontífice, va móures...
ún, dihentse profeta! 'M bescantava!
Lo vaig lligar ben fort damunt de llenya,
y foch assota! Jo, jo l' encenía.
No va dir pas res més!

CAIFÁS

No se l' agafa
á aquest home á ple jorn. Te gent que 'l volta.

ANÁS

Com la guinéu: de nit!

CAIFÁS

Ho espero ara.

ANÁS

Donchs per conéixel vinch. Si vols qu' encenga
el foch... Tu 'm dius ahont...

CAIFÁS

Tenim per Roma
á Pilat; si ell no hi fos!...

ANÁS

Malhaja 'l dia
qu' entrá á Jerusalém! Jo prou al temple
vaig pregar á Jehová que obrís un núvol!...
Lo llamp no va venir sobre sa testa. *Plorant.*
Som en días de dol! Com no convocas
lo Sanedrí?

CAIFÁS

Ja esta. Si s' acabavan
ab Jesús eixa agram de mals profetas!...

ANÁS

Acabarse! Jo crech que fins se moren
molt més deixantlos viure, que matantlos.

CAIFÁS

Quina remor?...
Se senten veus de disputas, entre ellas la veu de Judas.

ESCENA III

CAIFÁS. ANÁS, JUDAS. Després soldats.

JUDAS, *desde dintre.*

Caifas! Caifás! *Ve corrents.* Ja us trobo!

CAIFÁS

Com fins aqui has vingut?

JUDAS, *molt cansat y content.*

Ells no 'm deixavan.
Mes jo vull sé 'l primer de dar la nova:
Jesús es pres!

CAIFÁS, *mirant al cel.*

Oh, gracias!

JUDAS

Els que 'l duhen
venen pe 'l camí gran: jo per las timbas
m' he arrapat com llagart!... La sanch me raja.
Ensenyant satisfet las mans plenas de sanch.

CAIFÁS

Sentiu? Ja es prés Jesús!

ANÁS

Oh, sí!

CAIFÁS

Tu, vésten.

JUDAS

No. Escolteu.

CAIFAS, *ab despreci sempre.*

Qué!

JUDAS

La terra ara es ben nostra.

Riu Anás.

CAIFÁS

Nostra?

JUDAS

De vos y meva. *Torna á riure Anás.*

CAIFÁS

Tens la paga
de vendre al mestre. Hem acabat!

ANÁS, *rihent.*

No! Digas.

JUDAS, *ab entussiasme.*

Qu' en lloch del Mestre 'm poso. Que recullo
apóstols y altra gent que l' adoravan
y á tots enmotllo 'l cor á imatje meva:
y us dich á vos: Caifás. units, qui 'ns volca?
Pera mí siga l' or, tot l' or! Que siga
pera vos tot l' encens de las ofrenas!
Jo manaré en la pols: vos sobre 'ls núvols!
Lo cálzer de Jesús es xich, que l' omple
no més la seva sanch: lo nostre cálzer

será gran com la mar; y quan l' aixequin
la sanch de tots los homes será á dintre!
Abrassémnos d' avuy Cayfás y Judas,
y en nostres brassos no 's mourá la terra. *Riu Anás.*

CAIFÁS

Y has gosat á somniar, tu, miserable,
tu, que rodolas pe 'ls camins com pedra,
l' aixecarte arran meu?

JUDAS

Ah, sí: arran vostre!

CAIFÁS, *cridant.*

Mos soldats!

JUDAS, *ab molt despreci.*

Que heu cregut que jo 'm venía
per un grapat d' argent?

CAIFÁS, *per los soldats.*

Aquí! Depressa!
Als soldats, que entran ara.
Treyéume á aquest traydor!
Los soldats procuran endúrsel.

JUDAS

Donchs no vols ara
res de mí quan te salvo?

CAIFÁS, *als soldats, que 'l treguin.*

Lluny!

JUDAS, *resistintse als soldats.*

Per terra
jo ajauré ton poder!

CAIFÁS, *sempre als soldats. Rápit.*

Vá!

JUDAS

Sens ta ajuda
tindré munts d' or per enterrarthi assota!

CAIFÁS, *id.*

Aneu!

JUDAS, *tirantli 'ls diners á grapats.*

Te, tos diners! Te, vil! Te! Prenlos!

CAIFÁS

Apedreguéulo!

JUDAS

Afártat!

Truhen á Judas mitj arrossegat y cridant encara desde dintre.

CAIFÁS, *id.*

Fins que mori!

ESCENA IV

CAIFÁS, ANÁS, després MALCOS

ANÁS

No 'l matarás pas may á aqueix. Hi han Judas
per tot arreu: n' hi ha un, si son dos homes.

Entra Malcos rápidament.

MALCOS

Senyor.

CAIFÁS

Hont es Jesús?

MALCOS

Aquí!

CAIFÀS

Que 'l tingan

los soldats!

MALCOS

Tots hi son.

ANÀS

Que ab ningú parli.

CAIFÀS

Oh, conta avans que 'ls sacerdots arrivin!

MALCOS

No s' hi veya ni un pas: jo als meus renyava
perque feyan soroll. Ab mí venía
un mal home; aqueix Judas. Es mal home
qui traheix á son mestre.

Anás fa anar lo cap. Dubta de Malcos.

CAIFÀS

Al fet: depressa!

MALCOS

Quan ja hi fórem aprop me va dir Judas:
«Donéume una llanterna, y entre 'ls arbres
seguíume d' un xich lluny: aquell que besi
será Jesús. Llavors es feyna vostra.»
Tal dit tal fet. Fins ell ha estés los brassos
perque 'l lliguéssim fort; y en tant ens deya:
«Heu sortit á agafarme com á lladre,
de nit y armats y ab grans cohorts, y al temple
cada dia m' heu vist.» Y ell, res de ira:
semblava que patia per nosaltres.

ANÀS

Y ningú ha resistit?...

MALCOS

Senyor, voldria...
no contarvos...

CAIFÁS

Cóm! Malcos!

ANÁS, *per Malcos.*

(No m' agrada.)

MALCOS

Donchs tot vos ho diré: que un d' aquells homes
s' ha tret la espasa, y m' ha tallat la orella.
Y per Jehová, senyor, veritat pura *Riu Anás.*
es lo que us dich: Jesús ha prés, renyantlo,
ma orella qu' era en terra, ab sa má propia
l' ha tornada á son lloch, y tan sols queda,
com á rastre del fet, sanch en mas robas;
mes en ma orella no.

ANÁS

Jo hi veig el rastre
dintre de la teva ánima.

CAIFÁS

Responme,
mirantme fit á fit. Malcos, pots creure,
tú, en aquest home?

MALCOS

Jo, senyor, crech ara
qu' ell m' ha curat. *Riu Anás.*

CAIFAS

Tu ets de Jesús; tu, vibra!

MALCOS

Ell m' ha curat, senyor!

CAIFÁS

Fuig, miserable,
ó t' esclafo ab mos peus. Ta insignia! Fora!
Arrencantli del coll y tirantla sobre la taula.
La teva espasa! *La tira també sobre la taula.*
Y, ay de tu si al temple
t' hi acostas més!

MALCOS, *volent replicar.*

Senyor!

CAIFÁS

Surt! *Surt Malcos.*

ANÁS

Si no 'l matan
á aquest Jesús fa feyna!

CAIFÁS

Oh, quina ira!
Voldría tenir llamps pera desferlos
á tots los de Jesús.

ESCENA V

CAIFÁS, ANAS, NICODEMUS, GALAT, y grans sacerdots.

GALAT

Senyor...

CAIFÁS

Que vingan
los sacerdots! Tothom aquí! Depressa!
Ara veurém á eix home cara á cara.
Entran los grans sacerdots. Entre ells hi ve Nicodemus. Aquest disputa ab algun d' ells. Altres parlan ab Caifás. Anás sol, sentat.

ANÁS, *mentres entran los sacerdots.*

(Quin temps, quin temps aquell! Va fer Herodes
posar al temple l' áliga romana,
y 'ls juheus s' aixecaren! Be 'n moriren
tres mil juheus! Mes l' áliga es en terra!)

NICODEMUS

(Si á Jesús jo arrenqués d' aquestos monstres!...)

CAIFAS

Sacerdots de Jehová: s' ha alsat un núvol;
com un punt al espay l' instant de náixer;
y avuy cubrintho tot per sobre 'l temple!
La tempestat hi ha en ell; lo diable 'l gonfla;
guíal Jesús! Voléu creuhats de brassos,
que apedregui la terra, y fassi runas
del poble de Moisés?

SACERDOTS

No! No!

CAIFÁS

Que sía
Jerusalem triomfant? Que tot ho mani
lo Sanedrí del temple en mitj la boyra
del encens del altar?...

SACERDOTS

Sí! Sí! Per sempre!

CAIFÁS

Donchs al forn de Jobach l' aresta impura.
Que portin á Jesús de Galilea!
Galat surt. Tornará ab Jesús. Gran remor y animació entre 'ls sacerdots. Anás sentat sembla que dormi. A Nicodemus se 'l veu qu' es sol.

NICODEMUS

(Pobre Jerusalem, que no 'l coneixes!)

ESCENA VI

JESÚS, ABNON, GALAT y soldats del temple que quedan á la porta sens entrar. CAIFÁS, ANÁS. NICODEMUS y grans sacerdots. Al apareixer Jesús silenci general. Al observar lo silenci, Anás, mirant per tot, se vol alsar. No pot caminar y torna á sentarse. A la porta quedan dos soldats ab atxas encesas.

ANÁS, *á Caifás á mitja veu.*

Que ja es aquí Jesús?

CAIFÁS

Ja hi es.

ANÁS

Que vinga.

Portan Jesús cap á Anás. Los sacerdots tornan á parlar entre ells. Remor lleugera de la conversa. Anás busca qui l' ajudi á alsarse. Hi va Abnón.

Acostéumhi! Més. Més: fins que jo 'l vegi!

Quan ja hi son aprop, Abnón posa la ma de Anás sobre Jesús.

Ah, ah! Es aixó! Es aquest. Donéume...
mes claror, mes claror! Un llum!... Un' atxa!

Li portan una de las atxas dels soldats: la acosta á la cara de Jesús. Ell també acosta molt la seva cara á la del Senyor per véurel be.

Ah! *Satisfet.* Ja 't veig!... A la fí: Jesús! Y ets jove.
Y 'ls ossos de la pell sembla que 't fújen.
Quant deus patir pe 'ls altres! *A Abnón.* Jo volía
conéixel. Es humil com la auraneta,
y 'l prenen per un áliga. *A Jesús.* Be: cóntam...

Qué vols? Y ahont vols anar ab eixas prédicas?

Los sacerdots que disputavan callan ara pera escoltar á Jesús. Per la finestra comensa entrar la llum del dia.

JESÚS

Ab veu alta he parlat devant del temple;
qu' es més clara que 'l sol ma llum divina,
puig de més alt que no aquest sol devalla.
No 'm preguntis á mí; á tothom pregúntaho!

ANAS

Aixi 'm respons, oruga miserable!
Te! Aixó es ta mort! *Li ha pegat una bofetada.*

JESÚS

Si he parlat mal, esplícaho.
Y si be t' he parlat, com es que 'm pegas?

NICODEMUS

Y d' ensá quan, aquí sayons se tornan
los sacerdots de Jehová? La culpa
si la te féula veure; mes no tigres
hem convocat aquí; que aquí hi ha 'ls homes
de virtut y saber de nostra rassa!

CAIFÁS

Y es que tu, fins aquí, tu, t' atreveixes
á parlar per Jesús?

Remor de veus creixent d' aquí en avant.

UN SACERDOT

Jo! Jo l' acuso!

UN ALTRE

Y jo també!

ALTRE

Y tothom!

ALTRE

Ell va alabarse
d' enderrocar lo temple!

ALTRE

Y en sas prédicas
disfama als sacerdots; y las almoynas
no vol que 's portin al altar!

NICODEMUS

Ell parla
no mes d' amor: si l' escoltéu, la terra
será mateix que un cel.

UN SACERDOT

Ell vol la ruina
de nostre poble!

NICODEMUS

Oh, no!

ALTRE

Fins la del temple!

Disputan contra Nicodemus. Caifás parlará dominant los crits.

CAIFAS

Sacerdots! Prínceps! Es aquest lo lladre
del altar! Es Jesús! Te 'l diable á dintre!

NICODEMUS

Prínceps y sacerdots, quí es que 'l condempna
sens escoltarlo avans? Caifás: que parli.

CAIFAS

Jesús, qué 'ls hi respons? *No contesta.*
Jesús, contéstals! *Tampoch.*
Per lo Deu viu, Jesús, ara 't conjuro
que si ets lo Crist, lo fill de Deu, que parlis.

JESÚS

Tu ho has dit! Y ara us dich que l' heu de veure
á la dreta del Pare al fill del home
com se 'n ve dintre poch sobre dels núvols

Remor de reprobació contra Jesús.

CAIFÁS

Oh llengua de serpent! Blasfémia horrible!
Com no 's bada la terra y se l' emportan
los esperits del mal! Jo 'ls meus ropatjes
me 'ls esqueixo de rábia! Y ab mas unglas
m' esqueixaré la carn y las entranyas,
y escupiré al blasfem com á una vibra!

Escup á Jesús. Anás fent gran esfors s' aixeca sol.

ANÁS

Mort á Jesús!

SACERDOTS

Si! Mort!

ALTRES

A mort!

ALTRES

Que mori!

NICODEMUS

Caurá sa sanch á sobre nostre!

CAIFAS

Vinga
tota sa sanch á sobre meu! Y ara
á Pilat que confirmi la sentencia.

Los soldats s' emportan á Jesús.

NICODEMUS

Germans! Qu' heu fet!

ANÁS

Ets de Jesús! Apártat,
traidor á Jehova!

Tothom crida contra Nicodemus.

CAIFÁS

Fora aquest home
del Sanedri!

UN SACERDOT

Qu' es de Jesús!

ALTRE

Treyémlo!

NICODEMUS

Heu mort al poble hebreu! *Sortint.*

SACERDOTS, *perseguintlo.*

A fora!

ALTRES SACERDOTS, *perseguintlo també.*

A fora!

Surt tothom cridant y perseguint á Nicodemus ab los brassos alsats.

CAMBI RAPIT DE DECORACIÓ

QUADRO SEGON

Pretori. En primer terme, carrer. En segon terme y ocupant tot lo fons, la casa de Pons Pilat. Duas escalinatas conduheixen á la galería qu' estará completament de cara al espectador. Es á mitj dia.

ESCENA I

PERE. Ve de la dreta.

Perdó, Jesús, perdó! Tota la vida
tinch de plorar pera rentar ma culpa!
Y us he negat! Jo, á vos! Cóm de vergonya
no m' he sentit morir?... «Vos sou deixeble
d' aqueix Jesús?» «No 'l soch!» «Ab ell estávau!»
«Si no 'l conech!» «Jo he vist com el seguíau!»
«No sé qui es tal home!» Y quan jo ho deya,
ay, que 'l gall ha cantat per tres vegadas!
Jo l' he negat, mal cor! Ell pert la vida...
y jo poruch mateix que feble dona!
Y á Capharnáum, y aquesta nit li deya:
«jo us seguiré, Senyor, fins al sepulcre!»
De cop resolt.
Sí, sí, qu' aniré ab ell; que vuy que sigan
los seus mos enemichs! Aquí es la casa
de Pons Pilat, gobernador de Roma:
que m' agafin aquí, y ab ell me dugan!
Cridant de cara á la galería.
Jo soch deixeble de Jesús! Prenéume!
Jo vull com ell la salvació del ánima! *Pausa.*
Ab por de lo que ha dit.
Si m'han sentit! *Pausa.* Milior! *Pausa.* Per qué tremolo!
Oh, quina carn més flaca! No: m' entrego!
A Pilat, á ell mateix! *Puja alguns grahons: cridant.*
Pilat, que visca
Jesús!
S' assenta á un graó defallit. Se cubreix la cara espantat.
Si m' han sentit! *Pausa.* No, no! Ja hi fora

dintre de ferros!... Assotat!... Sanch meva
corrent per mas espatllas! *Baixa las escalas aterrorisat*
Y al suplici
arrastrat de la creu! Oh! Venen! Venen!
Fuig per la esquerra.

ESCENA II

MARCIUS y soldats de Roma. Tothom desde la galería.

MARCIUS, *als soldats.*

Mos soldats, escolteu. Vinga qui vinga
que ningú passi avant sens que jo ho mani
ó 'l mateix Pons Pilat. Está revolta
Jerusalém: entre ells que hi hagi lluyta,
mes aquí es Roma. Els meus soldats, alerta!
Tots vosaltres devant de l' altra porta.
Y vosaltres guardant aquestas gradas.
Una part dels soldats van al interior del palau; l' altra part se divideix baixant fins á mitjas gradas. Marcius queda sol á dalt.

ESCENA III

MARCIUS, JESÚS, ABNÓN, GALAT, POBLE. Tots venen de la dreta. Primer remor de poble que creixi: després poble que invadeix la escena.

POBLE, *de dintre.*

Ja ve! Ja ve!

ABNÓN, *entrant ab poble.*

Si no l' empenyen, fora
encara á mitj camí!

MES POBLE *qu' entra.*

Ja ve!

ABNÓN

Ara arriba!

Compareix Jesús ab Galat, soldats del temple y més poble.

POBLE

A Pilat! A Pilat!

GALAT, *empenyent á Jesús.*

Jesús, vá!

ABNÓN

Puja!

Los soldats romans que hi ha á las escalas atravessan la llansa perque no pugi ningú.

MARCIUS

Que s' aturi tothom!

ABNÓN

Portém un home
al tribunal de Pons Pilat.

MARCIUS

Donéulo.

GALAT

No, tots amunt!

ABNÓN

Amunt!

MARCIUS

Juheus no passan,
sino ell tot sol.

ABNÓN

Tots!

Crits creixents del poble que vol invadir lo Pretori.

GALAT

Tots!

POBLE, *moventse al peu de las gradas.*

Amunt!

MARCIUS

Enrera!

Se sent toch de clarins al interior del palau. Tothom calla.

ESCENA IV

JESÚS, MARCIUS, GALAT, ABNÓN, PILAT, poble, soldats: després CAIFÁS. ANÁS y sacerdots: vindrán també de la dreta. Pilat ve del interior del palau ab soldats que 's quedarán darrera seu.

MARCIUS, *al poble.*

Pons Pilat.

PILAT

Poble d' Israel, qué 't porta?

GALAT

A aquest home volém que tu 'l judiquis.

Comparcixan rápidament Caifás, Anás y sacerdots.

CAIFÁS

Ofen al nostre deu: al deu que Roma
prometé respectar!

PILAT

Allá vosaltres.
Teniu lleys: segons ellas castiguéulo.

CAIFÁS

Lo sentenciar á mort, segons pactárem,
Roma sols ho pot fer.

PILAT

Que se m' entregui
aquest home.

Los soldats del temple entregan á Jesús als soldats de Roma. Dos d' aquestos l' ajudan á pujar las escalas, tornant després á son lloch.

Si vol, fins al Pretori
lo temple pot pujar.

CAIFÁS

En aquest dia
ho priva nostra lley.

PILAT, *á Marcius y soldats del fons.*

Tots que s' allunyin.
Ets tu... rey dels Juheus?

JESÚS

Es que així ho pensas,
ó es que altres t' ho han dit?

PILAT

Soch jo dels vostres?
T' han posat en mas mans los teus... pontífices,
y... ta nació? Qu' has fet?

Entretant Caifás parla ab lo poble y 'ls sacerdots.

JESÚS

No es pas mon regne
d' aquest mon. Si d' ell fos, los meus ministres
ben cert que lluytarian per salvarme.
Mes d' aquest mon no ho es ara 'l meu regne!

PILAT, *somriu arronsantse d' espatllas. Pausa.*

Sent així ets rey?

JESÚS

Tu ho dius que ho soch. Vaig náixer.

y al mon hi vaig venir no més per serho;
y perque resplandeixi ab ma vinguda
la veritat. El que ma veu escolta
es de la veritat.

PILAT

Y qu' es, saps dirmho?...
Qu' es veritat?

JESÚS, *alsant la má y la mirada al cel.*

Allá!

Pilat mira á Jesús una estona y baixa 'ls ulls á terra; després li vol tornar á parlar. No ho fa y 's dirigeix al poble.

PILAT

Fills de Judea,
no hi trobo causa encontra d' aquest home.

Crits del poble. Calla tothom quan torna á parlar Pilat.

Fills de Judea! Es la costúm antiga
de la vostra nació qu' al ser la Pascua
se deixi anar á un pres. Voleu que us deixi
lliure á Jesús? *Crits del poble oposantshi.*

CAIFÁS, *als juheus.*

No: se 'ns enganya. Lliure
Barrabás!

POBLE

No Jesús! Barrabás!...

PILAT

Poble,
esperéu! *Remor apagat.* Marcius!

Marcius compareix rápit. A ell sol.

Vuy salvar sa vida:
que l' assotin no més y aquí que 'l dugan.

Marcius s' emporta á Jesús al interior del palau. Pilat va al fons de la galería desapareixent de la vista del espectador.

ANÁS, *á Caifás.*

Parla, parla, Caifás! El foch atia!
Que 's juga tot!

CAIFÁS, *al poble.*

Fills de Moisés, es Roma
qui per nostra vergonya vol que visca!
Ell rey nostre s' ha dit! Ell, que blasfema
del nom de Jehová, el temple amenassa,
y 's te pe 'l Crist, y 'l fill de Deu! No hi haja
per ell misericordia! Avans, que 'l Céssar
nos mati á tots! Igual que 'ls pares nostres
de la porta del temple arrebassáren
l' áliga d' or, nosaltres del Pretori
á Pilat, si ell lo salva, arrebassémlo!

Entussiasme dels juheus.

ANÁS

Mori Jesús!

Abnón se gira de cara al Pretori y crida ab totas sas forsas en mitj del esvalot general.

ABNÓN

Abaix Pilat y Roma!

PILAT, *presentantse de cop, indignat.*

Abaix Pilat y Roma? Abaix vosaltres,
rassa superba, sense cor, podrida
al fons de las entranyas, envejosa
de tot lo gran y pur, que mercadejas
ab lo temple y l' altar, que alsas altiva
lo fuhet sobre 'l miser, y t' aplatas
llepant la terra hont los potents escupen!

Abaix Pilat y Roma! Abaix per sempre
vosaltres, pols d' una altra pols, que un dia
fóreu las tribus de Moisés gloriosas,
sabias y grans, y avuy, genolls en terra
vius perque Roma ho vol, perque s' embruta
qui sols te toca y ton alé respira,
y ella ab horror de vora teu s' aparta
y ab lo peu no t' esclafa com oruga!

Crits d' indignació dels juheus.

CAIFÁS

Viu nostre poble! Viu! Y ay de qui 'l befa!

PILAT, *desdenyos.*

Acabém! Marcius, á Jesús que 'l portin.

Baixa la cridoria convertintse en murmull.

ANÁS

Pilat, la oruga te verí que mata!

PILAT, *ab ironía ben marcada.*

De la oruga be 'n surt la papallona!
Surt lo Crist de vosaltres, y ab sas alas
cubrirá tot lo mon, més grans y altivas
que las alas de l' áliga de Roma!

Remor creixent del poble que comprén la ironia de Pilat.

Qué més desitj? Si tots caurém en terra
devant de son poder quan ell disposi!

CAIFÁS

Si tu 'l salvas, Pilat, devant de Céssar
clamarém contra tú!

Portan á Jesús ab corona d' arsos y ceptre de canya. Silenci de tothom al véurel.

PILAT, *ab llástima.*

Veyéulo al home!

Miréusel be, Juheus: per tot sanch viva.
Y aixís li teniu odi? Així us espanta?

ANÁS

A la creu!

ABNÓN *y altres.*

Crucifícal!

CAIFÁS

Cal que mori,
que s' ha dit fill de Deu!

GALAT *y altres.*

Sí! Crucifícal!

PILAT

Y aixís tu humil... quan ells matarte volen!
D' hont ets? *Calla Jesús.* D' hont vens? *Calla.*
Com es que á mi no 'm parlas?
No saps que tinch poder per tréuret lliure...
y per durte á la mort?

JESÚS

Si d' allá 'ls núvols
mon Pare no te 'l des, tu no 'l tindrías.
Ay son pitjors que tu 'ls que á tu m' entregan!

CAIFÁS

Jesús va contra Céssar: si tu 'l salvas
ets enemich de Céssar.

PILAT, *á Marcius.*

Marcius, vina.
Per l' altra porta du al castell de Báris
á Jesús.

Jesús, Marcius y alguns dels soldats que hi ha dalt surten pe 'l fons. Rápit.

GALAT

Se l' enduhen!

ABNÓN *y poble.*

Crucifícal!

PILAT, *ab despreci. Indignat.*

A Barrabás. Jesús es lo rey vostre!

CAIFÁS

Una creu per Jesús!

GALAT

Pilat, condempnal!

Lo poble invadeix las gradas. Los soldats de Roma que hi son en ellas y altres soldats que baixan á reforsarlos van cedint al número.

PILAT

Enrera!

POBLE

Crucifícal!

POBLE

Crucifícal!

PILAT

Es vostre Rey!

ABNON

Mori Jesús!

GALAT

Que mori!

Pilat, al veure que la revolta va triomfant, firma la sentencia de Jesús que li ha presentat un dels seus servidors y la tira al poble que ja ha arribat á dalt.

PILAT

Teniu! Vagi á la creu! Las mans me rento!

Lo poble devalla precipitadament las escalas. Caifás y Anás qu' eran abaix entre 'ls sacerdots s' abrassan.

CAMBI RÁPIT DE DECORACIÓ.

QUADRO TERCER

Presó de Jesús y Barrabás. Al mitj gran portalada ab grossos barrots de ferro. Per la reixa s' ha de veure un llarch corredor. Poca llum en la escena y en lo corredor.

ESCENA I

JESÚS, dret pregant; BARRABÁS, dormint á terra.

BARRABÁS, *despertant.*

(Será tart que tinch fam.) *Cridant.* Aquí no 's menja?
S' adona de Jesús.
(No estich sol!) Tú!... Quí ets?

JESÚS

Jesús.

BARRABÁS

Et juro
que no 't sabía! Com que sempre dormo.
Després de miràrsel callat.
Y per qué t' han portat? *Pausa.* No 'm deus coneixer:
soch Barrabás.

S' ha sentat á terra y riu fort mirantse estúpidament á Jesús.

Te, mírat com s' espanta!

Torna á riure.

Donchs qué 'ls hi has fet, veyám? *Ab confiansa.*

Jo l' altre dia
vaig matárloshi un home: aquí, á las portas
de la ciutat. Un publicá que duya
diners cobrats per Roma. Ara tu: parla!

S' ha alsat. Posa las mans sobre cada bras de Jesús y queda mirántsel fit á fit y rihent creyentse que li ha fet por.

JESÚS

Qué 'ls hi fet, jo! Ferme home, pera tréurels
dels brassos del pecat! Obrir las portas
del cel y dar ma vida per salvarlos!

Barrabás al sentir las primeras paraulas de Jesús ha deixat de riure y poch á poch s' ha fet enrera.

BARRABÁS. *Pausa.*

Qué has dit? Jo no ho sé pas. Tu, sí, enrahonas
com jo hi tothom... mes ets estrany. Dirías
que vens de lluny... molt lluny!...

JESÚS

Y, ay que no 'm volen!

BARRABÁS

(Deu ésser boig.) *Torna á seure*

Jo ja t' entench: tu parlas
de bons y de dolents, y aquestas cosas
torban lo cap. Al mon, vols que t' ho diga?
tothom es un malvat! Una persona
hi havía que no ho era: tan sols una.

JESÚS

Oh, Barrabás, quí, donchs?

BARRABÁS

La meva mare!
No més ella! No més! *Cridant.* Y que no portan
menjar aquesta gent? Donchs com te deya:
quan jo tenía... allá... set anys, la pobre
se 'm va morir! Jo hi penso y la veig sempre
com era! Igual! Perque tornés daría!... *Enternit.*

Al fons del corredor se veu venir l' escarceller ab un fanal á la má.

Mírat, l' escarceller! Eh! Ja era hora!
Content acostantse á la reixa.

JESÚS

(Y vos mare del cor! De llunyas terras
á trobarme veniu. Jo us veig: la porta
passeu de la ciutat. La llarga via
feu dels carrers! So aquí! Us espero, mare!)
Queda Jesús plorant.

ESCENA II

JESÚS, BARRABÁS. GAULO ab un plat de menjar y una gerra d' aygua. S' ha de sentir lo soroll de la reixa al obrirla.

GAULO

Teniu: pe 'ls dos. Com á germans partíuvosho!

BARRABÁS

Qui es aquest home?

GAULO

Un boig. Y que sa vida
va lligada ab ta mort. O al revés.

BARRABÁS

Parla!

GAULO

Que per vella costúm, avuy se dona
la llibertat á un pres. Si á n' ell lo matan
estás salvat; sinó vas al suplici.

BARRABÁS

Mes com pot ser! Escolta!

GAULO, *ja de part de fora de la reixa.*

Prou! Tinch feyna.

ESCENA III

JESÚS, BARRABÁS

BARRABÁS.

Donchs que no l' has sentit?

JESÚS

Y tu, tremolas!

BARRABÁS

Y seré tu?... Es que ho saps: es que haig de perdre
la vida jo!

JESÚS

Ells son lladres: cóm al lladre
darán la mort?

BARRABÁS, *content.*

Eh, qu' ells ho son? Y 'l poble
no m' aborreix á mi, perque jo furto
al rich y aixó li plau.

Comensa á menjar. Riu. S' atura.

Veurás, te, vina:
menjém els dos.

JESÚS

No s' obrirá ma gola
sino per beure fel.

BARRABÁS, *tornant á menjar.*

Tinch fam! No menjas?
Hi haurá qui 't vol entre la gent del poble.

JESÚS

Ningú hi haurá per mí!

BARRABÁS, *Riu satisfet.*

(Es bo: 's refredava!)

JESÚS

(Ay, sento un dols trepitj!... Com en las horas
de ma infantesa!)

BARRABÁS

(Y quina son m' agafa?
Això es estrany!) *Se va adormint.*

JESÚS

Oh, Mare! Mare meva!
Jo us sento com veniu! Vostras petjadas
com més s' acostan més la vida 'm prenen!
Déume forsas, Senyor, que ja la miran
dos rius de plor mos ulls. Y 'l meu Calvari
en sos brassos comensa! Mare meva!
S' ha de veure á la Mare de Deu com va venint del fons del corredor. Al ser aprop la reixa s' obrirá sola sense fer soroll.

ESCENA IV

JESUS, MARIA; BARRABÁS, dormint.

MARÍA

Fill meu!

JESÚS

Mare!

MARÍA

Fill meu! Jesús!

JESÚS

Ah! Mare!

MARÍA

Vos en presó com lladre! Vos, ma vida!

JESÚS

Mare del cor, pera salvar la terra
no hi vinch pas com á Deu, que hi vinch com home!

MARÍA

Mes sou mon fill! Y 's rompen las entranyas
que us hi van fer d' altar!

JESÚS

Aquesta angunia
no la esperava 'l cor!

MARÍA

Fill!

JESÚS

Mare meva!

MARÍA

Dins ma caseta, a Nazareth, pregava,

y un ángel m' ha parlat: «L' instant ja arriva
de mort pera Jesús!» Y horas y horas
he caminat per vos; y entre las turbas
he passat invisible com l' aroma
del encens del altar. Fill meu salvéuvos!
Fill de mon cor, fugiu avans que arribin!

JESÚS

Mare, jo dech morir! Si volgués ara
tots los ángels del cel en mitj dels núvols,
fent grahó de sas alas, fins al trono
d' aquell qu' es pare y Deu me portarían.
Mes qu' es la cort dels ángels! Digna escala
per arribar lo Crist fins á la gloria,
la creu no més: la creu sobre 'l Calvari!

MARÍA

Que mori jo, mon fill, posat en ella,
y será un llit de flors si d' allí us miro
Senyor y Deu, volant cap á la gloria!

JESÚS

Haig de morir! Haig de morir!

MARÍA

Voldría
veure en vos sols un Deu!... Mes, ay, que hi trovo
en ta cara, en tos ulls, al fill del ánima
que vaig sentir remoure dins ma vida!
Al ramellet de rosas y assutzenas,
al blanch anyell qu' en mos genolls belava
de Betlém en la mísera establía!
Al fill hermós que pe 'l desert me 'n duya
fugint dels homes, y cercant las feras,
que al mirarte la presa abandonavan
y las mans te llepavan amorosas!
Al fill de la migrada fusteria,

lo més hermós dels nins de Galilea,
que patía de fam per dar al pobre
lo pá glaner, y que en sa espatlla duya
lo feix del vell, y ab la dolsor als llabis
lo cástich dels companys ell lo rebía!

JESÚS

Era 'l cel apartat; y pera veurer
lo mon millor pují á la falda vostra!
Oh! Nazareth! Quí hi fos!

MARÍA, *atrayentlo*

Sí, fill meu, vínahi!
Tot t' hi vol. Tot!

JESÚS

Tot!... Sí! Menos els homes!
Ay que sol me veuré quan, mare meva,
vos treguin de mos brassos!

MARÍA

Fill, que sía
lluny de tu aquest torment! Que jo 't defenso!
Que vuy morir ab tu! Els sayons que vingan!

JESÚS

Que l' ordre ve del cel!

MARÍA, *com revelantshi pe 'l dolor.*

Jo soch ta mare!

JESÚS

Escoltéu, mare! Al paradís jemegan
pel crím que 's va á cometre, y l' enuig torba
lo rostre de mon Pare allá entre 'ls núvols!
Vos heu de viure, qu' ell potser no acaba
aquest mon perque hi sou! Si vos no hi fóssiu

per pregarli assí baix, potser la terra
ab son peu al no-rés la llensaría!
La Verge aterroritzada cau de genolls alsant los brassos al cel.

MARÍA

Senyor, pietat per aquest mon!

JESÚS

Sí, mare,
pietat pe 'ls homes!

MARÍA, *al cel.*

Perdonéu sa culpa!

POBLE, *á fora.*

A la creu! A la creu!

MES POBLE, *á fora.*

A la creu! Mori!
Lleuger remor que ja no s' atura; á voltas més fort, com onadas de la mar.

MARÍA

Ah, que son ells que venen!

JESÚS

L' hora arriba!

MARÍA

Jo 't defenso ab mos brassos!

JESÚS

Mare meva,
fins al cel!

MARÍA

Ah, no, fill!

POBLE

Barrabás! Visca!
Mori Jesús!

BARRABÁS, *despertant.*

Qu' es que han cridat?

POBLE, *sempre afora de la escena.*

Que mori!

BARRABÁS, *anant á Jesús.*

Qui es lo perdonat? Qui es? Ah, llágrimas!
Donchs... tu! Y jo lliure!

JESÚS

Jo á la creu: qu' es meva!

BARRABÁS, *fixantse en la Verge ab gran emoció.*

Oh, la dolsor dels ulls d' aquesta dona!
Axís la mare: axís!

JESÚS

Barrabás, mirala!
La mare jo la faig de tots los homes!

Barrabás extasiat, s' acosta á la Verge, besantli 'l cap del mantell, sense agenollarse.

ESCENA V

JESÚS, MARÍA, BARRABÁS, ABNÓN. poble, sayons, soldats. Venen tots del fons del corredor corrent. Los sayons portan la creu.

POBLE

Que visca Barrabás! Barrabás! Visca!

Barrabás, agafat per lo poble, se resisteix á sortir, volentse quedar ab la Verge de qui no treu 'ls ulls. María está abrassada á son fill.

BARRABAS

Jo vuy parlar ab ella!

POBLE

Visca! Fora!

BARRABÀS, *mentres se l' emportan á coll.*

Deixéume ab eixa dona!

POBLE

Ets lliure! Ets lliure!

Los soldats y 'ls sayons se quedan en la escena ab la creu.

ABNÓN, *á Jesús.*

Y tu al Calvari, que 's fa tart! Depressa!

MARÍA

Oh 'l meu fill!

JESÚS

Mare meva!

Los separan per forsa.

MARIA

Fill!

JESÚS, *ja entre 'ls sayons, lluny, cap al corredor.*

Oh, mare!

POBLE, *desde lluny.*

Que visca Barrabás! *Toch de clarins.*

MARÍA

Mon fill! Ah! 'M moro!

María cau desplomada á terra. Seguirá 'l remor dels que s' enduhen á Barrabás. Altre toch de clarins.

TELÓ RÁPIT.

Acte quint.

QUADRO PRIMER

Lo camp del gerrer. Lloch solitari dels voltants de Jerusalèm ab las runas d' una gerrería á un costat. Es cap al tart.

ESCENA PRIMERA

PERE, JOAN, JAUME, ANDREU, TOMÁS, BARTOMEU, MATEU, FELIP y 'ls demés apóstols menos Judas. Uns sentats, altres drets. Tots tristos y pensatius.

TOMÁS

Pobre Jesús! Tot sol en sa agonía!

JOAN, *á Andreu.*

Ja fa molt temps!... Lo primer cop que ho deya
va ser á Capharnáum y á casa vostra:
«Me cridaréu, y no seré ab vosaltres...»

ANDREU

«Que per salvar al mon daré la vida!»

BARTOMEU

Nos ho ha dit tants de cops!

JOAN

L' últim quan eram
dintre Getzemaní.

JAUME, *á Joan.*

No m' ho recordis
lo d' ahir nit, germá! Mereixeríam
cent cops la mort! Deixarlo entre las urpas
d' aquella gent! Cobarts!

JOAN

No més, vos, Pere
volguéreu defensarlo. Jo... y en Jaume
que várem fer per ell? Mateix que donas!

PERE

Lo vaig voler salvar! Y al ferse dia
ja 'l negava! Oh, mal cor!

JAUME

Ell va privarnos
que 'l defenséssim: va renyar á 'n Pere.

JOAN

Tinguérem por, germá.

JAUME

Y, ay, que la vida
va á donar per nosaltres!

ANDREU

Potser ara
ja va á la mort.

FELIP

Ni una esperansa 'ns queda!

ANDREU

Jo l' he vist no fa gayre.

PERE

Ahont?

JOAN

Esplícat.

ANDREU

A casa de Pilat. Lo carré estava
plé de gent.

PERE

D' assessins!

ANDREU

L' han tret per befa
al balcó del Pretori. A la má duya
una canya, y al cap corona d' arsos!
Ha dit Pilat: «Es rey de la Judea!»
Y cridava tothom: «No ho es! Que mori!»
Y al girarse Jesús tot llaga viva
era sa esquena!

MATEU

Y no hi ha gent qu' acabi
ab eixos vils?

BARTOMEU

Es sol!

JUDAS

Donchs hont se troba
la gent qu' ab palmas va sortir á rébrel
devant Jerusalém? Fa cuatre días!
Que no us enrecordeu? «Hossana! Hossana!»
Y estenían las túnicas per terra!

ANDREU

Darrera del que vens tothom hi corre!
Creyan al Crist triomfant; no al Crist que afina
vensut pe 'ls homes!

PERE

Es que Andreu, tu, dubtas?

ANDREU

Jo no: perque l' he vist horas y horas;
y ell m' ha mirat ab aquells ulls que parlan!

PERE

Dubta algú de vosaltres de qu' ell sia
l' unigénit del Pare, 'l fill qu' esperan
los vius y 'ls morts?
Tots diuhen d' una manera ó d' altra que hi creuhen.

JOAN

Ningú!

BARTOMEU

No!

JAUME

No!

PERE

Tots ara
lo confessém quan á la mort camina!
Ah, Pare celestial, qu' es lo fill vostre!
Remor de tots que mouhen los llabis resant.

ESCENA II

PERE, JOAN, JAUME, ANDREU, BARTOMEU, FELIP, TOMÁS, MATEU, y demés apóstols menos Judas. MARÍA DE MAGDALA.

MARÍA DE MAGDALA, *á Pere.*

Vos no hi creyeu!

PERE

María de Magdala!

MARÍA DE MAGDALA

Pere, vos no hi creyeu que 'l Crist ell sia!
Y vosaltres tampoch!

PERE

Qu' heu dit!

MARÍA DE MAGDALA

Si ho creyau,
cap de vosaltres fora aquí! Els apóstols
amagantse poruchs mentres la vida
li arrencan allá al Mestre! Y sou vosaltres
los més purs de sos fills? Els que 's disputan
el lloch al seu costat demá á la gloria?
Al seu costat! Al fons de las tenebras,
si no fos tot un Deu, vos llensaría!

JAUME

Qué hi podém fer nosaltres?

PERE

Si plorantlo
lo poguéssim salvar, la vida entera
ploraríam per ell!

JOAN, *resolt á seguirla.*

Qué fer, María?

MARÍA DE MAGDALA

Que fer? M' ho preguntéu? A mí! Una dona!
Homes ingrats com sou, may en la vida
ni 'ls ha hagut ni 'ls haurá! Que fer? Llensarnos
pe 'ls carrers de ciutat cridant al poble:
«Fills de Jerusalem, qu' ara 's consuma
lo crim més espantós qu' han vist los homes!
Fills de Jerusalem, dins tas murallas
las golas del infern de verí plenas
sobrehixen avuy! Encara es hora:

desperta y pren las armas! El que afina
es tot un Deu! Es tot un Deu!»

Los apostols s' han anat animant, y parlan entre ells acalorats.

Si calla
lo poble de Judá, si ja es ben morta
la nissaga d' Abel, y tots se giran
contra nosaltres, á morir depressa!
Qué hi fa qu' ells sigan molts? Devant la xusma
que s' emporta á Jesús cap al Calvari
cridem: «Soldats! Ell es el Crist! Matéunos!»
Mes no neguém son nom! Jo devant vostre!
Apostols del Senyor, que á mi 'm fereixin
primer que á tots! La nostra sanch que sia
la purpra qu' ell trepitji, y nostres cossos
que li fassin d' escala del Calvari!

S' ha de veurer la por dels apóstols. Sols Joan te valor.

JOAN

María, jo us segueixo!

MARÍA DE MAGDALA, *als altres.*

L' hora arriba!
Que Jesús va á morir!

PERE, *volent animarse y animar als altres.*

Germans, coratje!

Dona un pas avant. Ningú 'l segueix.

JOAN, *á María.*

Anem!

MARÍA DE MAGDALA

Morim per ell!

JOAN

Anem, María!

Surten Joan y Maria de Magdala. Pere 's queda al mitj ab lo cap baix. Los altres també tristos, reunits en un recó de la escena.

ESCENA III

PERE, JAUME, ANDREU, BARTOMEU, TOMÁS, FELIP, MATEU y demés apóstols, menos Judas y Joan.

PERE

Ara he sentit com un clari de guerra!

JAUME

Qui sab si 'ls faritzeus contra nosaltres
van á esbravar sa ira!

ANDREU

Si es que buscan,
molta gent trobarán á la Judea
deixeble de Jesús.

PERE

Germans, es hora
de que cumplim ab ell!

BARTOMEU

Si ab ell moríam
no minvaríam sa dolor.

TOMÁS

Encara
fora més gran la seva pena al véurens.

PERE, *avergonyit.*

Y se 'n ha anat en Joan!

MATEU

Ell sí... qu' es fora!

ANDREU

No ha volgut esperarnos!...

JAUME

(Quina rábia
tinch contra mí mateix!)

ANDREU

(Som gent poruga!)

PERE

(Per qué 'm fa por la mort! Tant que l' estimo!)

ESCENA IV

JUDAS que ve resolt. PERE, JAUME, ANDREU, TOMÁS, BARTOMEU, FELIP, MATEU y demés apóstols menos Joan.

JUDAS

(A la fí 'ls he trobat: l' infern m' ajuda!)
Companys meus!

JAUME, *ab horror y ab ell tots.*

Judas!

JUDAS

Del matí que us cerco.

PERE

Oh, no t' acostis!

ANDREU

Ves! *Tots se 'n apartan.*

JUDAS, *fingint.*

També l' angoixa
me fa trossos el cor! Ell que penava
tan sols pe 'l be dels altres!

PERE

Ah, ves! Déixans!
Ni 't volém escoltar! Tú, tú 'l trahires!
Tú 'l matas, tú! Quant t' han donat, quant, lladre?

JUDAS, *cinich.*

Que he trahit á Jesús? Vinga la prova!
Una prova no més: quí es que 'n te una?
Sabéu quí son que 'l matan? Son sas prédicas
de destrucció contra dels richs. Els pobres
miréu que li han donat: que ara me 'l déixan!
Humil! Humil no l' han temut! Si un dia,
si es que estava en sas mans com predicava,
contra 'ls seus enemichs hagués fet ploure
flamas del cel, ja fora rey: y 'l temple,
ara una pedra, demá un altra, runa!
Los apóstols horrorisats parlan entre ells apartantse.
Mes coratje per xó, y seguím la obra
escarmentant en ell! Deixeu que us guie
desde avuy sobre 'l mon; y jo us ho juro
que aquest mon el fem nostre!

TOTS

Oh!

PERE

Y cóm, tu, gosas
á parlar, miserable! Vil! Miréusel:
sols d' home te 'l posat; que va engendrarlo
un tigre! Una serpent!

JAUME

Qué t' han dat, mónstre
per la sanch de Jesús?

JUDAS

Jo us juro!...

ANDREU

Lladre!

FELIP

Lladre!

BARTOMEU

Assessí d' un Deu!

TOMÁS

Malehit tu sías!

JUDAS

No!

Va á Pere y 'l toca suplicant. Pere l' empeny. Tots lo maltractan tirantlo per terra, trepitjantlo per últim y escupintlo.

PERE

Apártat, fas horror!

ANDREU

Ves al sepulcre
que 't pudreixes y empestas!

JAUME

Tórnahi, tórnahi,
cuch dels fossars!

MATEU

Apedreguemlo!

FELIP

Ab pedras
cubrímlo per may més!

BARTOMEU

Fa esglay mirarte!

PERE

Tens sanch de vibra!

TOMÁS

Ets Satanas!

PERE

Pe 'ls homes
malehit sigas tú fins l' últim dia!

Van sortint en confusió.

JAUME

Fugím del ca rabiós!

ANDREU

Te, jo t' escupo!

FELIP

Te!

PERE

Te, Cahí! Y ara l' infern que 't d'agui!

ESCENA V

JUDAS, desde terra.

Estich ben sol! Ningú hi ha que 'm segueixi!
Desde Caifás al pobre miserable
tothom m' escup! No 'm creya aixís als homes!
Mes jo no vull morir! Ni jo 'm vuy veure
aburrit de tothom, captant engrunas! *Alsantse.*
A combatre! A guanyar! Las armas bonas
las tenen ells: jo totas. Ells que cridin
al cel ajuda! Jo picant en terra
tinch l' infern al costat! Y té: ja guanya!
Ha trucat á terra ab lo peu y s' ha sentit lluny un toch de clarins. Ha rigut, pero s' ha tapat las orellas per no sentirlo. Pausa.
Aquest clari vol dir que se l' emportan

per clavarlo á la creu!... Y que li dugan!

Pausa.

Qui sab si quan ell senti que li clavan
las mans y 'ls peus... Quina dolor més forta!
Qui sab si ab lo patir del cap li fugi
lo fort desvari que 'l encen, y cridi:
«Soldats, jo no soch Deu: jo soch un home!»

Clarí més aprop. Cau desplomat á terra tapantse 'ls ulls com si tingués algú devant que no volgués veure.

Oh! Per mi qu' ha passat! Quin cop á dintre!
M' he sentit lo mateix qu' un batre d' alas!

Pausa, mirant per tot.

No hi ha ningú entorn meu, hi he vist en l' ombra,
aqui al devant, la llarga cabellera
y 'ls ulls d' ell, fixament que se 'm clavavan
com si 'm digués: «Jo 'l soch! Jo 'l soch!» No, Judas,
tu no l' has vist! Ell es un boig, qu' encara
no val lo que t' han dat! No, jo á la terra
no puch haber vingut pera cumplirla
missió de tant horror! Jo á Deu... matarlo!

Tremolant, ab gran terror. De cop riu fort pera donarse ell mateix valor y la serenitat que no troba en la seva ánima.

Ah, sí: es Jesús el boig de Galilea!
Vaig á véurel passar: coratje y fora!

Surt Judas rihent fort y corrent.

CAMBI RÁPIT DE DECORACIÓ

QUADRO SEGON

Camí del Calvari. Naturalesa trista: á la dreta y molt cap al fons un arbre revellit. A las brancas que 'ls hi fassin ombra rocas feréstegas y altíssimas.

ESCENA I

ROBOAM, JONÁS, ABNÓN, homes y donas. Al aixecarse 'l teló gran gatzara creyentse la gent que Jesús ja arriba.

ROBOAM

No ve encara.

JONÁS

Jo 't dich qu' ara sentía
lo toch de las trompetas!

ROBOAM

Quina angunia
fa pensar en Jesús! No tindré forsas
per véurel patir tant!

JONÁS

No 'n tens per véureho,
y ell las te per patir?

ROBOAM, *creyent que ve.*

M' ha semblat ara!...

ABNÓN, *parlant ab altres.*

Veuréu, deixéume dir. Com ara us miro
jo l' he vist á Jesús: y es cosa certa

que ab lo diable ha pactat. Avans hi creya
molta gent del baix poble; mes no dura
tanta fé per cap home, tot cambia.
Feya avans sabi 'l créureho: ara fa sabi
no créurehi gens.

ROBOAM, *barrejantshi.*

Donchs, mira, jo no hi creya,
y ara hi crech en Jesús. *Se 'n riuhen.*

JONÁS, *á Roboam.*

Perque enrahonas?

ABNÓN

Que t' ha fet d' aygua 'l vi? Ca: un nou miracle:
que hi veya avans, y ara ha perdut la vista.

JONÁS, *á Abnón.*

Y tu qué sabs? Si ets un criat del temple!
Remor del poble contra Roboam y Jonás.

ABNÓN

Si son dos galileus!

ROBOAM

Vam veure á Llátzer
qu' era ben mort, y ell lo torná á la vida!
Crits del poble contra d' ells.

ABNÓN

Esplícaho á Caifás.

POBLE

A la creu!

POBLE

Morin!
Més crits; gent que fuig.

ABNÓN

Companys, que ve Jesús! *Tothom se calma.*

POBLE

Ja ve!

ABNÓN, *burlantsen.*

No encara!

ESCENA II

Los anteriors. De la dreta la MARE DE DEU, MARÍA DE MAGDALA, SALOMÉ, JOAN, NICODEMUS. La Verge ve sostinguda per María de Magdala. Salomé y Joan se presentan primer.

JOAN, *á Salomé.*

Mare, no la deixéu!

SALOMÉ

Quí 'ns ho diría,
fill del cor allá al mar, en nostra barca,
que 'l veuríam morir!

JOAN

Y sols sa boca
s' obrís cridant als ángels, tots en terra
caurían devant d' ell!

SALOMÉ, *anant á sostenir á la Verge.*

La pobre mare!

LA VERGE

Hont es? Hont es Jesús? Deixéumel veure:
jo li duré la creu en mas espatllas!

SALOMÉ

No ploreu tant, María!

LA VERGE

Si es ma vida!
Si es lo fill de mon cor!

MARÍA DE MAGDALA

(Y que son dolsas
las llágrimas de mare! Quí com ella
pogués plorar!)

JOAN, *á María de Magdala.*

Tot es en vá, María!
Es Crist, y ha de morir!

MARÍA DE MAGDALA

No hi ha entre 'l poble
qui 's posi á costat d' ell!

JOAN

Som sols!

MARÍA DE MAGDALA

El déixan!

JOAN

Ho haurá volgut aixís son etern Pare!

NICODEMUS

Senyora, esteu morintvos: més valdría
que no 'l vejesseu á Jesús!

LA VERGE

Vuy véurel,
y seguirlo al meu fill!

SALOMÉ, *á María de Magdala.*

Y si al Calvari
ella 's mor?

MARÍA DE MAGDALA

Y quin pler més gran morirse
ab lo fill estimat!

SALOMÉ, *á Joan.*

Ay, si 't matessin,
Joan, fill meu! Com no ha vingut en Jaume! *Ab pena.*

JOAN

Mare, tot vostre amor avuy que sia
no més pera Jesús!

MARÍA DE MAGDALA

Ara s' acostan!

Comensa á sentirse la marxa al lluny: que no privi 'l diálech. Anirá acostantse y creixent.

NICODEMUS

Valor, María!

LA VERGE

El fill! El fill!

ABNÓN

Ara!

POBLE

Ara!

ABNÓN

Feu carrer! Tots enrera! Va, apartéuvos!

POBLE

Ara! Ara! Ja es aquí!

ABNÓN

Apartéuvos! Fora!

ESCENA III

Los anteriors, JESÚS, MARCIUS, GALAT, sayons, soldats; tots per la esquerra. Després Judas. Lo poble s' aparta fent carrer al fons.

GALAT

Poble juheu: lo temple fa justicia
contra Jesús de Nazareth: miréulo!

En aquest moment compareix Jesús en escena. Cau en terra avans d' avansar.

LA VERGE

Fill meu! Fill de mon cor!

JESÚS, *desde terra.*

Ah, Mare! Mare!

LA VERGE, *volenthi anar.*

Mon fill!

GALAT

Enrera aqueixa dona! *No la deixan acostar.*

SAYONS Y ALGUNS DEL POBLE

Fora!

Altres sayons ajudan á alsar á Jesús.

LA VERGE

Deixéume ab mon Jesús!

UN SAYÓ Y POBLE

Treyéula!

MARÍA DE MAGDALA

Tigres,

que mateu á sa mare!

ABNÓN, *per Jesús.*

Va, empenyéulo!

UN SAYÓ

Tira la corda tu!

UN ALTRE

Seguím!

ABNÓN, *á Jesús.*

Camina!

La Verge queda mitj desmayada als brassos de María de Magdala y de Salomé.

JUDAS, *ve de la dreta.*

(Ah! L' he trobat! Aquí no 'm podrá véure.)

Se queda entre la gent de primer terme y molt cap á la banda dreta.

JESÚS, *á unas donas que ploran.*

Ay fillas de Judá, malaviradas!
No ploreu per mi, no! Lo plor que sia
per vosaltres mateixas y 'ls fills vostres!
Perque 'ls días vindrán en que arreu cridin:
«Benhauradas las xorcas, y aquells ventres
sens concebir, y 'ls pits que no criáren!»
Y allavors será 'l dir, morts de paura:
«Que cayguin damunt nostre las montanyas!
Que s' esquerdin las valls y 'ns engoleixin!»
Perque si al arbre vert aixi 'l maltractan,
qué no farán ab l' arbre sech un dia!

GALAT, *desde més lluny.*

Poble juheu, lo temple fa justicia
contra Jesús de Nazareth: miréulo.

Torna á caminar Jesús. Se n' adona de Judas y va cap á n' ell. La gent que hi ha aprop de Judas se fa enrera quedant ell sol. Jesús al ser aprop de Judas s' atura, se 'l mira fixament, fa un gemech y cau desplomat á sos peus.

JESÚS, *desde terra.*

Judas! Judas, qu' has fet! *L' aixecan los sayons.*

SAYÓ

Empénylo.

ALTRE SAYÓ

Aguantat!

ALTRE SAYÓ

Y camina, qu' es lluny!

JESÚS, *comensa á caminar: quan ja d' esquena gira 'l cap y s' atura per parlar á Judas.*

Petó que duri,
qu' esborri 'l teu petó, el que avuy se donan,
uns llabis sobre 'ls altres, cel y terra!

Se torna á sentir la marxa del Calvari. Tothom menos Judas va surtint per lo fons darrera de Jesús.

ESCENA IV

JUDAS

Aquí ha caygut un llamp! Mes per ma vida
no corre foch, que corre un fret que 'm gela!
M' ha mirat! M' ha mirat! *Al coll.* Y com glopada
de sanch aquí he sentit! Y he vist tot d' una,
no, no ab aquestos ulls, ab ulls de dintre,
en la mirada d' ell, la de la mare
quan me portava al pit y 'm deya cosas
d' un altre mon! Féume plorar! Qu' esclati
lo plor en mi! Una espasa, un clau: deixéume
que 'm punxi 'ls ulls; y si no, sanch que plorin!
Pausa. Ah, que may he plorat! Ja mossegava
la mamella ab mas dents, y reya! Reya,
matant aucells! Reya, robant un dia
las pobresas de casa! Y quan la mare
se dormí pera sempre, encara reya!
Y he rigut de Jesús, quan lo trahía!
Y rich quan va á la mort! Y sent cadávre
riuré ab rialla eterna! A riure! A riure!

Se llensa per terra. Ab veu enrogallada riu estrepitosament acabant ab un gemech. De cop s' aixeca ab transició rápida, alsant rabiós los brassos al cel.

Ay, de tota ma sanch feu una llágrima!

Mira á terra.

Sanch! Aquí 'n veig! Y es d' ell: d' ell que la vessa
pera salvar als altres! Jo so escuma;
y la escuma al infern! Ay, qu' engendrava
l' esperit sant un Deu prenent per urna
lo cos pur d' una verje, y en aquell' hora
Satanás conegué á la mare meva!
La sanch que m' han donat, es sols la bava
de la serpent del Paradís! A dintre
del pit no hi tinch pas cor: al lloch hi porto,
rosegat per Adam, mossegat d' Eva,
lo fruyt del arbre que va perdre als homes!

Petita pausa.

Y l' arbre vol son fruyt, y jo haig de darli!

Resolt.

Tot ha acabat per mi! Jesús me llensa;
me llensan mos companys! Assessí! Mónstre!
me cridan cel y terra; y veig que 'ls brassos
m' estenen del infern! Son foch que 'm tregui
lo fret que á dins me glassa! Cridéu, diables;
que no senti á Jesús en l' agonía!

Puja á unas rocas que hi ha al peu del arbre del fons.

Taydors de tots los temps, vostra bandera
siga 'l meu cos. Aquí 'm teniu: soch vostre!

Tira la corda sobre la branca y 's lliga l' altre al coll.

Corps, á ma carn podrida! Repenjéuvos
dimonis á mos peus! Malehit que siga
tot lo creat y per crear! *Se penja.* Cel... Terra!...

CAMBI RÁPIT DE DECORACIÓ

QUADRO TERCER

Interior del temple de Jerusalém preparat pera una ceremonia ostentosa. S' ha de veure una part del cel. Entre las duas columnas d' arám hi haurá 'l vel del sagrari. Es al cayent de la tarde. Lo temple está ple de gent.

ESCENA I

ABNÓN y POBLE: homes y donas. Desprès GALAT.
La gent parla á mitja veu ab animació.

ABNÓN

Eh! No crideu! La santedat del temple
cal respectar; y avuy més que cap dia.

HOME

Diu que hi ha sacrifici en aquest' hora?

ABNÓN

Disposa 'l gran Pontifice, que gracias
se dongan á Jehová, tot just afini
l' home funest que conturbava al poble,
y que ja 's deu trobar á la agonia.

HOME

Jo l' he vist quan lo duyan. M' ha fet pena!

ABNÓN

Si axó pena á tu 't fa, ves que 't faria
veure á nostra nació en guerra espantosa!
Y si no va á la creu!... Amenassava
al temple destruhirlo!

HOME

A aquest sant temple!

GALAT, *á Abnón. Ve de la dreta*

Ja 's troba agonitzant! L' hi he deixat ara'

ABNÓN

Mes qué tens? Si estás groch!...

GALAT, *á ell sol.*

Vols que t' ho diga?
Que no es Jesús com son los altres homes!

ABNÓN, *rihent.*

T' ha convertit?

GALAT

No rigas! Si tu 'l veyas!...
Mira: quan ha arribat, li han tret la túnica,
y al clavarlo á la creu, ni jemegava!
Jo li he dit al ser dalt, y al dirli reya:
«Jesús, si ets fill de Deu, perque no 'l cridas
á ton pare del cel? Crida que 't salvi!...»
Tots han rigut llavors; y quinas befas!
Y sabs ell lo que ha fet? Ha alsat la vista
al cel, negada en plor, y ab la veu dolsa,
s' ha exclamat, y sens odi, això t' ho juro:
«No saben lo que fan; Pare, perdónals!»
Jo no ho sé qué he sentit; que m' ha dat pena;
y 'm sab greu lo qu' hem fet!

ABNÓN

Perque hi pujavas?
Tu no tens cor per res. Y pateix?

GALAT

Forsa
Me n' he anat per no véureho!

ABNÓN

Que 'm fas riure!

GALAT

Y si fos veritat que matém ara
al Crist de que han parlat las escripturas?

ABNÓN, *rihent.*

Lo Crist!... de Nazareth? Veurás, no hi tornis
allá dalt.

GALAT

Y si ho fos?

ABNÓN

Y no ho sabrían
los escribas?

GALAT

Es qué... *Música que s' acosta.*

ABNÓN

Calla; ja venen
los sacerdots. Abaixa 'l front, y escolta.

ESCENA II

Los anteriors y CAIFÁS, sacerdots, sacrificadors y servidors del temple portant un badell ab garlandas de flors: venen de la esquerra. Per últim y entrant per la dreta NICODEMUS.

CAIFÁS, *desde 'l lloch dels sacrificis.*

Fills d' Israel: gloria á Jehová, que regna
sobre tot lo creat; senyor y árbit,
dispensador del be, la llum del dia,
principi y fí, qu' es tot y sense termes!

Una bolva s' ha alsat que 'l vent la duya,
y s' ha abrusat al sol! Gloria cent voltas
al nom de Jehová, gloria per sempre!
Que l' encens del altar al cel s' empuji.
Fills d' Israel, preguéu genolls en terra.
Tothom cau de genolls. Silenci. Lo cel se va enfosquint rápidament.

GALAT, *á Abnón.*

Mira, que negre 'l cel! *Se sent un tró al lluny.*

ABNÓN

Y sents com trona?
La tempestat s' acosta! Y que depressa!
Lo poble 's comensa á espantar de la negror del cel y dels trons.

GALAT

Potser ha mort Jesús!

ABNÓN

La gent s' espanta!

GALAT

May s' ha vist tal negror! Qué será? Escoltas?
Gran remor del poble espantat.

CAIFÁS

L' ara espera á la víctima: portéula.
Flls d' Israel, la sanch de sas entranyas
sia grata al Senyor!
Acostan lo badell á l' ara. Los trons son més forts: crits del poble espantat.

CAIFÁS, *dominant los crits.*

Israel, tremola
quan parla Jehová!

ESCENA III

Los mateixos y NICODEMUS, de la dreta.

NICODEMUS

Oh. Caifás: atúrat!
No provoquis las iras del Altissim
que veu morir son fill dalt del Calvari!
Ja no s' apaga la remor del poble.

CAIFÁS, *rabiós contra Nicodemus.*

Sacerdots, aprop meu! Vuy l' arma!
Li donan lo ganivet dels sacrificis: aparta á tothom d' aprop.
Fora!
Jo faré 'l sacrifici!

NICODEMUS

El sacrifici
s' ha consumat sobre la creu! La terra
sa sanch la ridimeix! Tothom que adori
á Jesús fill de Deu! *Creix lo terror del poble.*

CAIFÁS

No! Sa sanch cayga
damunt del nostre poble! Com aquesta!
Llampech y tro espantós al acte que Caifás enfonsa 'l ganivet en lo coll de la victima.

CAMBI DE DECORACIÓ.

QUADRO ULTIM

S' esqueixa 'l vel sagrat y cau á trossos lo temple. Sacerdots, poble, tothom corre esglayat per la escena, fugint uns, y altres quedant morts entre las runas. Al lluny, en mitj dels núvols negríssims apareix Jesús clavat en creu tenint á sos costats á la Santa Verge, á María de Magdala y á Maria Salomé: la aparició dura curts instants. Munió d' ángels baixan després del cel cubrint la Creu y las tres Marías. En son lloch se presenta Jesús triomfant, enlayrantse al espay voltat dels profetas, dels patriarcas y nuvoladas d' ángels. Lo cel tornantse d' un blau purissim se cubreix d' estrellas. Cantan los ángels:

Gloria per sempre á Deu en las alturas!
Als homes de bon cor, pau en la terra!

TELÓ